

ÉLETTÜNK

XIV. évf. 6. szám (14. Jahrg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

1982 június

CHIARA LUBICH:

Az élet szava

EVANGÉLIUMI ELMÉLKEDÉS

„Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végéig”. (Mt 28, 20) Jézus feltámadt. Beszélni akar tanítványaival, s ezért Gililea egyik hegyére hívja őket. Itt ad nekik utasításokat a jövőre vonatkozóan. Ismét körülötte van tizenegy tanítványa, akik leborulnak előtte, mert biztosak abban, hogy Aki velük van, az nem más, mint az Ég és Föld Úra. Az Atya neki adott minden hatalmat; azt is, hogy az idők végezetével ítélkezék a világ felett.

Jézus elküldi tanítványait: hirdessék nevében az üdvösséget minden népnek. Kereszteljenek és tanítsák meg az embereket mindannak megtartására, amit Ő parancsolt. A keresztség ugyanis önmagában még nem elég: eleven életté kell válnia.

Igy tehát ez a nagyszerű, nagyszabású vállalkozás, elhozni a Fényt minden nemzet számára, nem emberi mű, hiszen így szól Jézus:

„Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végéig”.

Jézus megígéri, hogy tanítványai közelében marad és mindaddig támaszuk lesz, amíg az utolsó ítéletkor újból vissza nem tér. Nemcsak akkor lesz jelen közöttük, amikor összegyűlnek az Úr asztalánál, hogy felidézék halála és feltámadása emlékét és magukhoz vegyék az Életkenyerét, hanem mindig és mindenütt velük lesz.

Az emberiség életében tehát új korszak kezdődött, amelyet a feltámadt Jézus jelenléte jellemez. Ez a jelenlét a világ egyesítő ereje, amely minden korszakban állandóan összegyűjti a világ minden táján élő nemzetet és bevezeti őket az Atya Szeretet-Országába. Ez a jelenlét az Egyház lényege.

Jézus neve Emmanuel, ami annyit jelent: Az Isten velünk van. Feltámadásával Jézus valóban velünk van, mindannyiunkhoz közel áll. Mivel pedig Jézus közöttünk él, 2000 évvel ezelőtt elhangzott szavai nem csupán a múlt gyönyörű emléke. Ezek a szavak személy szerint szólnak hozzám is, hozzád is, mindannyiunkhoz.

Mi vagyunk azok, akiknek Jézus vigaszt és üdvösséget hoz. Bennünket szolgál ma is, különösen, ha szegények és elbanyagottak vagyunk, ha megpróbáltatások között élünk. Fölsegít minket, ha elesünk, és nehézségeink leküzdésére bátorít.

„Ime, én veletek vagyok mindennap a világ végéig”.

Egyetlen lépésre van csak tőlünk: mellettem áll és melletted is. Elrejt magát a szegényekben, a lenézettekben, a kicsikben, a betegekben, a tanácstalanokban, a szabadságuktól megfosztott emberekben. Jelen van a csúnyákban és a kítaszítottakban is... Ő maga mondta: „Éheztem és ennem adtatok”. (Mt 25, 35)

Ott van Jézus a tanítást megtartó

PROKOP PÉTER:

SZIVÁRVÁNNYÁ VÁLNI

Nagyszombaton az éjjeli szertartások a tűzszenteléssel kezdődnek. A párázsról meggyújtják a húsvéti gyertyát, amely Krisztus szimbólumaként szerepel. A sötétben az oltár felé haladó körmenet egyre emelkedő, egyre diadalmasabb hangon ismétli: Krisztus a világosság!

Az emberi civilizáció Arkok szerint a villámcsapásból támadt tűz megszelídítésével kezdődött. Minden tűz, a földünk belsejébe is, mi magunk is, nagy áttételekkel a Napból valók vagyunk. Sok ősi vallás a nappal azonosította az Istent. Mi keresztények is szívesen használjuk

nazista korom egyik fizika órájának emlékét. — Az ablak mellett ülök, kezdtek leeregetni a redőnyöket. Ezt szeretjük, mert a sötétben kezdődhetett a „bunyó”. De nem sokáig, mert a tanár az utcai falba beszerelt fémcsőnek fölkatintotta a födelét. A nyílás másik végén egy ferde tükrök elkapta a napot és a szembenlevő falra vetítette. Á! lelkenedtünk. Akkor még nem tudtam, hogy az ősegiptomiak ugyanilyen technikával világították meg vaksötét sírhelyeiket. Népesítették be festett ablakokkal az eltemetettnek a magányát és az

világ világossága. Az Üdvözítő még hallott. A legdiadalmasabb gregorián dallamot mégis ma zengedezzük. Az angyalokkal, akik az ég aranyában fénylenek. Elővételezett reményünk vigasztal: a halál a vég, de a fény kezdet is. A harmadnap pirkadata közel van. A bujkáló apostolok hitének lángralobbanása is.

Másik diákélményem is emlékeztet lökése lett életemnek. Hordozom magammal, mint döntő vallásos megrendülésem. Nem mintha akkor megértetem volna. Jól tudom, hogy ma vénen is alig értek belőle valamit. Ha valaki azt hinné, hogy teljesen fölfogta, csak magát csalja. Pláne ha még állítaná, hogy szerinte él teljesen, az még csalárd farizeus is. De a mondottak fontossága, már akkor nagyon belém vésődött. Azóta se tudta semmi mint lényegesebb elfoglalni a helyét:

— Hittan óra volt. A száraz, puritán, kopottas ruhás jezsuita a hangját megpróbálta ünnepélyessé tenni. Hangoztatta, ma nagyon figyeljük a szavát. Bár csak ma világhangszóróba beszélhetne. Mind az öt földrésznek egyszerre. Fontos volna, hogy könyv nélkül, kívülről is, bármikor el tudjuk mondani. A legkedvesebb imáink közé soroljuk. Ez a legnagyobb kincs, amit Jézus adott. Ennél nagyobbat senki más se tudott adni. Világítótornya legyen majd az útjainknak. Mentőöv, amelybe belekapaszkodunk. Lelkünkre kötötte, gyermekeknek, ha családok az embereket, ha azok se tartják meg, akik nektek tanítanak róla — ne törődjetelek vele. Jézus azt mondta a zsidók tanítóiról — lehet, hogy kicsit hunyorgott is hozzá — amit mondanak, azt csak tegyék, de amit tesznek, azt ne kövessék.

Ült a katedrán a páter, akárcsak Jézus a dombtetőn, és hallgattuk szájáról a hegyibeszédet...

A fizikatanár a szivárvánnyá bomlott fény törvényét fejtette meg. Ez a szerzetespap meg azt mutatta meg, hogy a világ világossága Jézus, hogyan oldotta nyolc boldogságra a tanítását.

Minden festőnek fő kívánsága: a szivárványszíneket úgy rakni föl egymás mellé, hogy azokból fénylő képek álljanak elő. Nem könnyű feladat. A paletta egymás mellett sorakozó tiszta festékei könnyen elpiszkolódnak míg a vászonra érnek. Csak kellemetlen maszat marad a vásznon. A jó művész kikísérletelte a maga sajátos eljárási módját, műhelytitkát. Másképpen ragyognak Fra Angelico képei és másként ugranak elő Caravaggio alakjai a sötétekből. Rembrandtnál a félhomály is világítóan reszket. Correggionál mindenhol az ég aránya süt. Matisse a fényes színek bravúros mestere. Az esztéta maga is töpreng, hogyan fogalmazza meg e szakmabeli kérdéseket.

Ugyanígy a szentek is egyéniségük (Folytatás a 2. oldalon)

Mécs László (1895—1978):

Gyöngyvirág

Vénhedt klastrom lakója voltam Jászón. Kint farkas-erkölcs, véres Káin-átok, bent zsolozsmázó hófehér barátok, közös akol s közös szénájú jászol.

Köztük feküdtem egymagam s nevettem.
Szemem végigcsókolta az egészet.
Komoly nagy tölgyek örködtek felettem.

Lassan felrémlt egy kis szöke fészek,
s egy zöld mudár oly furcsát füttyörészt,
hogy a virágok lopva összenéztek...

A nagy Világ-akolról álmodozva
öreg hegyekre jártam enyhülésre.
Komorló erdők játszi vágyvetése:
sok gyöngyvirágja várt ott illatozva.

jelképül. A festőnek jól jön a fényes korong, amely képszerkezetének kiinduló pontja. Utalás a vakítóan látható, de mégis föl nem fogható lényre, a Teremtőre, aki nemcsak az égi geometriának evidens értelmet adó eleme, hanem a Kompozíciónak is szükségszerű hiányolhatatlan alkatrésze.

A teremtéskor minden nap: az Isten látta, hogy jó, amit létrehozott. A földi jó, mint a meleg a napból, a Mennyei Atya jóságából való. A gyarlóságoktól be nem szennyezett, hiba nélkül megvalósítottat, az Isten fia, Jézus élte meg előttünk.

Nem tűzimádást végzünk a vigíliái Könyörgésekkel, hanem az isteni jóságot idézzük mikor belemerejük a gyertyalángba. Az Üdvözítőnkben megvalósult példát ünnepeljük.

Hadd mondjam el harmadikos gim-

közösségben, még a legkisebben is, mint pl. a családban, a baráti vagy a munkahelyi közösségben... Elegendő, hogy ketten vagy hárman az Ő nevében gyűljenek össze. Jelen van köztünk, amikor egyetértésben imádkozunk. Jelenléte által talál kérésünk meghallgatásra. Azok mellett is ott áll, akik hirdetik Őt a népnek. Akiket szolgálatára kiválasztott, azokban is jelen van. És végül, jelen van Ő a világ minden részén az Eucharishtiában. — Lehet ennél többet kívánni?

Jézus jelenlétét próbáljuk felfedezni ebben a hónapban.

Engedjük, hogy isteni szavával hozzánk forduljon, hogy felénk nyújtsa segítő kezét.

egész gyülekezet együtt szundikált, amíg az első fölfedező rájuk nem eresztette a sivatag sugarát. — De figyeljünk csak, mert Lajos bácsi nem kedveli, ha megzavarják magyarázatát. Most éppen egy üvegdarabot, három oldalú hasáb alakút, szaknyelven prizmat, illesztget a fénycsóva útjába, amely azt a szivárvány színeire változtatja.

Megtapsoltuk érte, mint egy varázslót a színpompájáért. Akkor még nem sejtettem, hogy később teljesen rabul ejtenek majd a színek. A fény és a szín, e kettős ajándéka a természetnek a szemünk számára. Vagy fordítva? Szemünk nőtt, hogy fölfoghassuk az éterrezgés vörös és ibolya közötti hányadát? A szépség egy jelentkezési formáját, mely egyuttal örömforrás is számunkra. A tiszta derű, az ártatlanság jele s az elragadtatás mesgyéje.

Mekkorát csodálkoztunk az újdonságon, hogy a fehér egyveleg. Csak a szemünk véli annak. A vörös, narancs, sárga, zöld, kék, indigó és ibolya külféle hullámhosszakon rezegnek. Ha szétbontó közegen engedjük át, e testvérek egymás mellé állnak, ránk nevetnek csodaszép eltitkolt valóságukban. A szivárvány „csodája” is a nap, a felhők esőcsöppjei s a szemem együtteséből rajzolódik az előttem levő horizont festővásznára.

Noé az Isten tündöklő jeleként vette tudomásul s azóta a Mindenhatóban való reményünk biztosítékát érezzük benne, ha valaki bekiaált értünk a szobába: „Gyere ki, nézd meg a szivárványt!”

Húsvét vigíliáján a gyertyalángot ünnepeljük. A gyertya Jézus. A lángja a

A Szentatya üzen a szülőknek

Kedves Fiaim és Leányaim az egész világon!

A Világnap (papi hivatásokért) szentmiséjének evangéliumában, Jn. 10. 11-18, melyet — kérlek benneteket — elmélkedjétek át szívetek mélyén, Jézus ötször ismétli meg, hogy a Jó Pásztor azért jött, hogy életét adja juháiért. Azért a nyájért, melynek az egész emberiséget magában kell majd foglalnia, hogy „egy akol legyen és egy pásztor, Jn. 10. 16.“.

Őszinte bizalommal szólítom fel a keresztény családokat, hogy tudatosítsák Istentől kapott küldetésüket, mely gyermekeik hitre és keresztény életre való

Szivárvánnyá válni

(Folytatás az első oldalról)

szerint keverik ki a nyolc boldogságból a maguk ötödik evangéliumát. Mert azaz lesz, ha a jóság igazi mesterei. Nem a gloriola teszi a szentet. A festő is gyenge, ha csak a kör jelzi: itt Isten választottját ábrázolom. Az egész kép minden porcikáján végig kell ömölni: a Teremtő egyik kedvencét szerepeltetem. A dicsőre legföljebb csak alkalmas figyelmeztető. Isten és a nap a szent és a márkája, azaz a kör a feje mögött, egybehangzóak. A Láthatatlan jelenik meg a szentté minősült életben.

Ez lenne az én feladatomból is. Mind egyikünké. A festő is, a nem festő is. A sorsunk tónusából, fény-árnyékból ragyogó, színes példaképet összehozni. Az elcsöppent olajfolt is, piszkos földön vagy szennyes tengervízen süt át rajtam. Ha élek, de már nem én, hanem Krisztus él bennem. Szivárvánnyá lettem. Az Atya fénye s a Fia érenyeire bomlott élet. Az enyém is világossága a világnak és a sötétben világítok.

Nem sok szín van. Az átmenetek érzékelésére se túl nagy a szemünk képessége. Mégis végtelen a változatok lehetősége. Az egymás mellé ecsetelt foltok elmasáznak. Fokozzák vagy összehozzák a különbözőségeiket. Zenévé vagy zörejjé módosulnak a különféle jellemek. Az együttélés örömevé vagy az elenségeskedés recsegő keserűségévé.

Szent Elek vagy Szent Tamás, a kol-dus vagy a bölcs a katedrán egyformán érdekes. József az ács vagy Mórús Tamás a politikus, mennyire rokonszenvesek. A komor Keresztelő János és az édes Kis Teréz ugyanazokból a színek-ből válogatták össze egyéni kalandjukat. Hol a vértanúság vérpirosa, hol a lelkiség kéklilája, hol a zöld békevilága, hol Ágostonnak mindig Istent kereső sárgája uralkodik el. A példakép Jézus s a változatok végtelen.

A mesebeli Királyfi azért volt boldogtalan, mert nem szerelték le neki a felhőkről a szivárványt. Mi fordítva akkor maradunk szerencsétlenné, ha belőlünk nem virágozik ki ez az égi tü-nemény.

Palettámon a nyolc boldogság. Nem is kell több. A legtündöklőbb változat is kijön belőle. De nincs is ám más emberi ötlet, amely versenyezhetne vele vagy pótolhatná.

Én? — Őszinte kérdés önmagam-nak: Ki vagyok én? Füstös lámpa alig lobogó kanóca, keresgélő-elhaló szikra, háborgó tűzhányó izzó lánvája, gyilkos bomba vakító dühe, lidérces kénkö, reklámcsörtetés, érzekeim parazsa csalo-ka mivolta, villogó káprázat?

Nemcsak a kezemben lévő gyertyát nyújtsam meggyújtásra az előhúsvét hangulatában. Szivárványul is éghetnék a reményteleneknek.

nevelésében áll. Ez a küldetés felelőssé- get jelent gyermekeik hivatásával kap-csolatban is. „A gyermekeket úgy ne-veljék és oktassák, hogy felnőtt korba jutva, teljes felelősségtudattal kövessék hivatásukat, esetleg az egyházi hivatást is (Gaudium et spes 52).“.

A család és az egyház együttműködé- se a hivatás tekintetében is a keresztény család küldetésének misztériumában gyökerezik: „A transzcendens értékek fe- lé nyitott, a testvéreket örömmel szolgáló család, mely feladatait nagylelkű hű- séggel látja el és tudatában van Krisztus dicsőséges titkában való mindennapos részesezésének, az első és legjobb szem- minárium az Isten országának szentelt hivatások számára. (Familiaris consortio 53).“.

Ezeknek a gondolatoknak és buzdítá- soknak a befejezésekképpen kérlek Ben- neteket, imádkozzunk együtt:

„Úr Jézus, Jó Pásztor, aki életedet adtad, hogy mindnyájunknak élete le- gyen, add meg nekünk, az egész vilá- gon szétszóródott hívek közösségének, életed bőségét és tégy képessé, hogy ta- núságot tegyünk erről az életről és má- soknak is továbbadhassuk.“

Úr Jézus, add meg életed bőségét a keresztény családoknak, hogy buzgók legyenek a hitben és az egyházi szolgál- latban, s ezáltal segítsék az újabb szent hivatások kibontakozását.

Úr Jézus, add meg életed bőségét minden embernek, különösen azoknak a fiataloknak, akiket szolgálatodra hívsz. Világosítsd meg őket választásukban, segítsd őket nehézségeikben, tartsd meg őket a hűségben, adj nekik készséget és bátorságot életük felajánlására a Te pél- dád szerint, hogy másoknak is élete le- gyen.“

Abban a biztos tudatban, hogy a Szent Szűz, Isten és az Egyház Anyja, hatha- tós közbenjárásával támogatni fogja ezt a kérést és kedvessé teszi Szent Fia, Jézus előtt, esedezve kérem Mindnyá- jatok számára... kiváltképpen pedig a szem- mináriumok és szerzetesintézetek nő- vendékei számára a mennyei kegyelmek bőségét és ennek zálogául adom meg teljes szívemből az engesztelő apostollá- dást.

A Vatikánból, Pápaságunk negyedik évében, 1982. február 2, az Úr bemuta- tásának ünnepén“

Ioannes Paulus pp II

II. János Pál pápa Portugáliában

Pontosan egy évre az ellene elkövetett merénylet után, május 13-án, zárando- kolt II. János Pál pápa Fatimába, hogy köszönetet mondjon a fatimai Szűz- anyának felgyógyulásáért. — Éppen há- lalmádságba merülve térdelt a Szent Szűz szobra előtt, amikor pár méterre mögöt- te egy papruhás férfi hosszú törrel tört feléje, hogy leszúrja. A Pápa biztonsági őrei nyomban letéperték, úgy hogy maga a Szentatya tudomást sem vett róla, csak akkor, amikor a reverendás alak előtte hevert a földön és, nem tudván mire vélje a dolgot, megáldotta a merénylőt.

A portugál rendőrség megállapította, hogy a merénylő 32-éves spanyol állampolgár, Juan Fernandez Krohn; okmányai szerint is pap és Lefebvre érsek hívének vallja magát. — Az egyházban uralkodó krízisnek szerinte a vatikáni zsinat, a pápa és Casaroli érsek az oka.

A merénylet ellenére II. János Pál pápa folytatta másnap portugáliai útját. Csü- törtökön délelőtt fogadta a kármelitá

„Aszociális“ anyaság!

Ez évben is megünnepelte a világ „a- nyáknapját“. A kereskedelem már jó előre felhívta rá a figyelmet, elsősorban az ajándékozási lehetőségekre, a kerté- szek és virágüzletek jól kerestek megint. Az ember azt hinné, mily, nagybecsült is az anyai hivatás, mily szent dolog a gyermek! De ha közelebbről megvizsgál- juk, egészen más képet kapunk a vilá- gunkról.

„Férjemmel együtt szeretnék egy kis testvérkét adni kislányunknak, annak ellenére, hogy a rokonok és ismerősök mind le akarnak beszélni róla. Én ed- dig abban a tudatban éltem, hogy a- szociálissá csak akkor lesz az ember, ha kettőnél több gyereke van!“

„Egyesek úgy tesznek, mintha sző- gyenkeznünk kellene, vagy bűncselek- ményt követnénk el, mert gyerekeink vannak.“

„Szinte aszociálisnak érzem magam, mert három gyermekünk van.“

Ezeket az idézeteket nem úgy találtuk ki, hanem egy könyvből vettük, ami két évvel ezelőtt jelent meg a „rororo-soro- zatban“ (Rowohlt-Verlag, Reinbek) „Az anyaság ellen“ címen. Benne vagy száz édesanya mondja el tapasztalatait a mai világban. A könyv szerzője szinte ki- provokálta, hogy ezek az anyák egé- szen őszintén, minden szépítgetés nélkül mondianak el mindent, hogy ezen ke- resztül megismerje és megmutassa a mai társadalom viszonyát, beállítottságát a gyermekkel és az anyasággal szemben.

E könyv megjelenése annak idején kontraszként hatott abban a hatalmas fényben és lármában, amelyet a „gyer- mek évével“ kapcsolatban kifejtettek. Minden józanul gondolkodó világosan látja, politikusok, szociológusok, nem- zetgazdászok hallatják hangjukat és szin- te vészt íósolva beszélnek kortársaik lel- kére, amikor feltárlják a világ előtt, hogy milyen következményekkel jár, ha meg- hal a nők lelkében az anyaság vágya és

A Szentatya békefelhívása. — Május 9-én a római sportpalotában 12.000 olasz katolikus fiatal ember és leány előtt bé- kefelhívást intézett a Szentatya a vilá- hoz:

„A háborúval minden el van veszve... Ma a béke drámai módon van veszélyez- tetve. A világ elkezd ma az erőszak tör- vényei szerint berendezkedni és azokat alkalmazni. Ugyanakkor azonban vala- mi új van keletkezében. Egy új, egyre erősödő érzése a békevágyának remegtet- ti meg az emberek lelkét“.

Lucia nővért, aki az egyetlen élő a há- rom pástorgyermek közül, akinek 1917 május 13-án a Szűzanya Fatimában meg- jelent. A 75-éves jovialis külsejű Lucia nővérről a Pápa 20 percig beszélt négy- szemközti. A szenzációéhes világsajtó leginkább arra volt kíváncsi, hogy ez- zel a találkozással kapcsolatban kitudó- dik-e valami a harmadik titok tartalmá- ból, amit a Szűzanya a pástorgyerekek- re bízott és Lucia nővér lezárt boríték- ban küldte annak idején a Vatikánba.

A Szentatyát láthatólag mélyen meg- rendítette ez az újabb merényletkísérlet. A világot még bensőségebben hívja fel a béke szellemének a megmentésére.

Közi Horváth József: RAFINÁLT VALLASULDÖZÉS MAGYARORSZAGON

A brosúra tartalmazza a szerzőnek a II. világháború utáni Magyar Egyház helyzetéről szóló legjobb előadásait és cikkeket.

Kapható az Életünk szerkesztőségénél.
Ára: 5.- DM

a születések továbbra is csökkenni. A dolog erkölcsi oldalát most ne is vegyük figyelembe, hanem csupán a materiális oldalát tekintjük: az emberiség, s éppen a kultúra magas fokán álló népek egyre jobban előregednek. Kültudomású, hogy az öregek nyugdíját mindig a fiatalok fizetik be. De ha így megy tovább, né- hány évtized múlva már nem lesz fia- talság, amely gondoskodik a munkából kivált, tehát nyugdíjból élő polgártár- sai eltartásáról.

Az anyák e könyvben leközölt vallo- másaival kapcsolatban egész köteteket lehetne írni. Hogy mennyire gyermekel- lenes a mi világunk, hogy mennyire meg- túrt valami (Randexistenz) is a gyer- mek, hogy mennyire a gyakorlati mate- rializmus, a luxuséletre való törekvés — természetesen az anyaság és a gyerme- kek léte ellenében — formálta ki a mai ember gondolkodását, ezt mondják el számunkra ezek az anyai vallomások. A kicsire épített lakások, de a nagyra méretezett lakbérek, a háziurak és szom- szédok irtózása a gyermeklármától, a nagyobb luxusért dolgozó feleség, a költ- séges hobbykról való le-nem-mondani tudás, ezek az okok, amelyek miatt a gyermek teherré vált s amely miatt a szerző könyvének ezt az alcímet adta: „Von der Schande Kinder zu kriegem...“ (Szégyen, gyermeket szülni).

A megkérdezett anyák nyilatkozatait, mondjuk így: vallomásait, — alább köz- lünk belőlük néhányat, nem szorulnak bővebb magyarázatra.

„Bárhova is megyek, mindenhol ugyan- azt tapasztalom: gyermek nem kívána- tos. Ezt látom, ha új lakást keresünk, ha ismerősöket látogatunk, ha bevásá- rolni megyünk — és hozzá még ostoba megjegyzéseket is kell hallanunk.“

„Mi a jobb középosztályhoz tartozunk s talán ezért is a lelki szegénység jelé- nek tekintjük nálam, ha a feleség és anya szerepét vállalom.“

„Nagyon szeretnék még egy gyere- ket, de amikor meghallottam a rokonság és a baráti kör véleményét, nagyon gon- dolkodóba estem. Például: „Meg vagy- tok bolondulva, tudjátok mi? kerül egy gyerek... az embernek nincs egy csöpp szabadideje...“

„Sokan és sokat beszélnek manapság arról, hogy kevés a gyermek és féltük nyugdíjunkt. De ugyanakkor bolondnak tartják azt az asszonyt, aki egy-nél több gyereket hoz a világra. Csak az anyagi megterhelést, az idő, főleg a szabad idő elvesztését tartják szemük előtt. Én ed- dig mindig azzal vigasztaltam magam: ezek az emberek egészen biztosan nem tudják mit érez az ember, ha egy kicsi azt mondja neki: „Anyukám, szeretlek!“

„A most épült, rosszul izolált hatal- mas bérkaszármáyák már maguk is bü- nnetes szülőknek és gyermekeknek. A mi kisfiunk, most 20 hónapos, aránylag nyugodt, csendes baba volt. Talán két, vagy három ízben fordult elő, hogy es- te, vagy éjszaka sírni kezdett. Ilyenkor azonnal kopogtattak a szomszédok a falon, olyan emberek, akik sokszor és szívesen tartanak családi ünnepeket éj- szakába nyúló zajos dárídóval. De ez nem számít, a gyereksírás azonban an- nál inkább.“

Mi mindnyájan egy másik emberi é- letnek vagyunk a folytatása s bizony, az emberré érésig nagyon sokszor igénybe vettük szüleink és környezetünk türel- mét, szeretetét és áldozatkészségét.

De mi lesz abból a világból, amely erről elfeledkezik és megtagadja az utá- na következő nemzedéktől ezt a szerete- tet, áldozatot és lemondást? **M. A.**

Harangozó Ferenc:

Egy levél Karagandából

Akik a második világháborúból és az utána következő időkben katonáink vagy foglyaink sorsában részesültek, közvetlenül vagy közvetve, (mint rokonok, jóbarátok) azok előtt ez a név úgy mint Briansk vagy Foksáni, felejthetetlen marad. Középázsia szovjet részén, az Ural-hegységtől délkeletre elterülő félig kősivatag vidéket jelenti Karaganda, hasonlónevű székvárossal. A jelentése is szimbolikus: „fekete vér”. — Rézbányáiról híres, meg óriási politikai fogolytáborairól és fogolylázadásokról, amiket tankok tiportak le. És arról is, hogy erre a vidékre száműzték a sok Volgamenti német telepest, hogy elrejtsek őket a világ szeme elől.

De nemcsak a hely érdekes itt, hanem a körülmények is, ahogy ez a levél ideértkezett.

Az „Életünk” 1981 januári számában: „Moszkva egyházpolitikája” cím alatt írtunk az ukrán és közte Kárpátukrajna, — a mi Kárpátaljánk, — görögkatolikus egyházának a tragédiájáról. Ezt az egyházat Moszkva egy tollvonással megsemmisítette, püspökeit és papjait százával, híveit pedig ezrével hurcolta el Szibéria, középkéleti és távolkeleti kényszer-munkatáborába 25 évre.

Itt a többi kárpátaljai elhurcolt papok között írtunk Hira Sándor, volt ungvári görögkatolikus szemináriumi rektorról is, akivel e sorok írója 1949—50 telén találkozott a Bajkál-tó-melletti 7-es kényszer-munkatáborban. — A bűne az volt, hogy koronatanuja annak, hogyan gázolta el Romzsa ungvári görögkatolikus püspököt bérmaútján kocsijával együtt egy szovjet katonai teherautó, és hogyan távolították el az ungvári kórházból a már felépülőben lévő püspök betegágya mellől a kedvesnővéreket és helyettesítették világi ápolónővérekkel, aminek a következménye az volt, hogy Romzsa püspök „váratlanul meghalt”. — Annak is tanuja volt, hogy a hozzátartozók kérésére a holttest boncolását a kórház szovjet vezetője megtagadta.

Ezért, meg talán azért is, mert Hira Sándorban sejtették Romzsa püspök titokban felszentelt utódját, kellett kényszer-munkára mennie Szibériába a mínusz 50 fok körüli télbe...

Arról is írtunk, hogy a Sztálin halála utáni időkben Hira Sándort visszaengedték Ungvárra egy időre, ahonnan aztán érthető okokból megint visszakerült Ázsiába, változatosság kedvéért az őserdő helyett kősivatagba és nem ukrán hívei közé, hanem száműzött Volganémetek közé. Amikor tavaly januárban ezeket írtuk, nem mertük hinni, hogy az akkor 84 éves katolikus pap, aki Budapesten a Központi Szemináriumban tanult és a Pázmány Egyetemen szerzett doktorátust, még mindig élhet. — Mert azt minden volt fogoly jól tudja, hogy mit jelent fizikailag és lelkiileg a második fogságbahurcolás idős korban. — Emberfeletti erő kell hozzá, hogy kibírja az ember.

És Hira Sándor kibírta. Tanúság erről a következő levél, amiről ne kérdezzétek, hogyan és mi módon került hozzánk. Ime a szöveg: (A levél német nyelven, sok latin beszúrással van írva, de magyarul hozzuk.)

„LJChr!

Karaganda, 30. VI. 81.

Kedves Főtisztelendő Atya! — Szívvel köszönöm a szép képecskéket, különösen a fényképeket a Szentatyáról. Az

ördögi merénylet megrendítette itt nemcsak hűveink szívét, hanem az egész világot. Itt Karagandában egész június hónapban imádkoztunk fölgyógyulásáért. Mi nagy hálára vagyunk kötelezve neki, mert Ő különös szeretettel zár bennünket atyai szívébe. Névleg ismer bennünket. Már háromszor kaptuk meg az Ő áldását.

Én magam ismételtelen és ismételtelen zárom magam az Ön dicsőítő és hálaadó imáiba a legszívélyesebb jókívánságaimmal: Koronázza meg a mi Urunk Jézus Krisztus arany papi jubileumát teljes szellemi és testi egészséggel még igen sok boldog éven át!

Mi haszontalan szolgálk aratjuk most a gyümölcsseit a vértanuk véreinek. A Ti nemzetetek áldott emlékü vértanupapjai véreinek. — Huszonöt éven át papnövendékek nevelésével foglalkoztam mint lelkiatya és tanár, de ilyen gyönyögyei az Úr szőlőjében munkálkodóknak sehol máshol nem akadtak! Erre élő tanuk a derék juhocsokák, akiknek mi csak méltatlan pásztoraik vagyunk. Én nem érzem az én 85 esztendőmet! — A hitközség lelkesedése az apostolok cselekedeteinek idejére emlékeztet és elfelejteti velem, hogy számkivetésem ideje meg lett hosszabbítva... Itt nem a pásztor vezet a nyáját, hanem a nyáj a pásztorot...

Magamat és az egész hitközségünket a jövőre nézve is az Ön, a Főtisztelendő Püspökök és Paptestvérek imáiba ajánlja,

odaadó hűve:

A. Chira” (Hira Sándor)

„Jó Pásztor vasárnapon”, együtt a Szentatya üzenetével a szülőkhöz, ért hozzánk ez a levél. .. Beszélhet-e ma bárki méltóbban a papi hivatásról, mint ez a hősi példa? — Hira Sándor, aki 25-évi szemináriumi munka után mint titokban felszentelt püspök 32 éve bírja a börtönt, a szörnyű hideget, éhséget, kényszer-munkát és szibériai számkivetést, 85-ik évében 60-éves papság után ezt írja: „Mi haszontalan szolgálk aratjuk most a termését a Ti nemzetetek áldott emlékü vértanupapjai véreinek...” — A Volga-német papokat érti, akiknek a fejére a rendszer vérdíjat tűzött ki mint a veszett farkasokéra és akik közül — azt írják — már csak egy maradt életben, az is 86 éves! — Valóban „gyönyögyei a munkásnak” az Úr szőlőjében.

„Nem a pásztor viszi a nyáját, hanem a nyáj a pásztorot”, írja a 85-éves számkivetett Hira Sándor magáról és Volganémet híveiről...

— Fáj ilyen példák után hazagondolni. Cserháti József pécsi püspök, a Magyar Püspöki Konferencia titkára, írja az „Új Ember”-ben: (május 2): „250—260 papnövendékünk van az összes szemináriumban. (Pár évvel ezelőtt még 300 volt! Szerk.) — A hajdudorogi görögkatolikusoknál 38 van! — 550 kel-lene... A hiány oly nagy, hogy válságról kell beszélünk”.

Rá is tapint a „válság” egyik okára: „Tudnak-e a mai papok egyáltalán vonzást gyakorolni a fiatalokra? ... ha nem is lehet hitvesztésről beszélni, mégis az elfáradás, az elfásulás nyomasztó érzése alatt szenvednek sokan”.

— Mit szóljunk a pásztorok után az otthoni nyájáról? — Veni creator spiritus! — Jöjj, újjáteremtő Szentlélek!

„Nagy keserűségben vagyunk...”

Csángó magyarok levele II. János Pál pápához

Az alább közölt megrendítő hangú, esdeklő levél szövegét Budapestről fénymásolatban (fotókópia) juttatták el hozzánk egy másik, ugyancsak a Szentatyának szóló hosszabb levéllel együtt. Ez utóbbit, amely részletesebben foglalkozik az erdélyi-, illetve moldvai katolikus magyarság kétségbejítő helyzetével, egy „magyar értelmiségi csoport” fogalmazta s a két levelet még a múlt év végén lengyel és olasz fordításban küldték el a Szentatyához. A magyarországi levél teljes szövegét a Nemzetőr mostani (júniusi) száma közli. Mi pedig itt a moldvai csángók levelét adjuk közre, ragaszkodva annak néprajzi eredetiségéhez és sajátos helyesírásához.

SZENTSÉGES ATYÁM!

Mi szegény Kákavai és Nagy Pataki és más falvak és magyarok, a mi nyelvünkön csángó magyarok újra összegyűltünk s nagy nagy szegénységünk-ből sokat tanácskoztunk, mert a mióta az idegen Papok tőlünk el fogytak és a itten való tanult Papok maradtak, hát azután nagy keserűségben vagyunk oly formálag, hogy az magyar anyai Nyelvet el akarják minden képpen tiltani, mert az szentmise előtt való imádságokat olábul végezi az kántor, az énekeket hasonló képpen és az ifjak a meddig az oláh nyelven nem tudnak imádkozni, hát házasságra nem léphetnek, különösen más öregeink vagy fiatal asszonyaink a kik olábul nem értenek, el mennek hogy a gyónást el végezzék, azok mind el vannak az gyóntató székeltől üldözve és arra nézve sokan el hagyják az templomba menést vasárnap és ünnep napokon, ez előtt elmentünk többen hozzájuk és kértük hogy hagyja meg a mi anya nyelvünköt és az volt az felelet, hogy bé jelent a miniszterséghez, hogy mi az magyar nyelvet nem akarjuk el hagyni.

Immár rég óta hogy ilyen pásztor kéz alatt bolyog a nyáj, nincs a ki meg hallgassa szükségünköt, panaszunkot, nincs a ki az Isten szent ígét hirdesse nálunk a mi édes magyar anyanyelvünkön, nincs aki a gyónás szentségének ki szolgáltatásával meg vigasztalja szegény bűnös lelkünköt, nincs aki a házassaladót jó tanácsokkal el lássa, nincs közink való lelki pásztorunk, nincs nyelvünk után való papunk.

Hejában könyörgünk az Jási Püspök szent földi helytartójához, bizakodó szemekkel emeljük fel tekintetünköt és térden állva könyörgünk mi kicsikék és nagyok, férfiak és fejjérnépek, hogy könyöröljön meg rajtunk és adjon nekünk nyelvünk béli magyar papot.

Csak a mi környékünk 20.000 lelket számláló magyar tömegnek egyetlen pap sem hirdet anyanyelvén szent hitünk ígét, pedig vallásunk tanítása szerént mindenki anya nyelven hallgatja és értheti csak meg Isten és egyházunk szent tanítását.

Ha a mi Püspökségünk, a jási Pü-

FIGYELEM!

A Szt. Korona-emlékmű Előkészítő Bizottság közli:

A Mattsee-i emlékmű avatása 1983-ban, Szt. István szenttéavatásának 900. jubileumi évében lesz. — Pontos dátumot később adunk meg. Az előkészületek és a gyűjtés folyik. Eddig a kontónkra kerekken csak DM 2.000 jött be! A nyári számunkban közöljük a befizetők névjegyzékét. Megbizottainkat kérjük a gyűjtés és megajánlások megszervezésére. Az emlékmű tervét és költségvetését, mihelyt elkészül, közöljük. — Kérjük olvasóinkat és a magyar egyesületeket, kísérik figyelemmel ezt a fontos ügyet addig is!

A befizetést csekken vagy a Szentkorona Emlékbizottság, Bayer. Vereinsbank, München, 145 625 sz. kontóra „MEB — Szentkorona Emlékmű” kérjük. Az előkészítő Bizottság nevében: Dr. Harangozó Ferenc

pökség, nem tudja lelki szükségleteinket kielégíteni, úgy Szentséges Atyánk kegyeskedjél minket át csatolni az erdélyi egyházmegyéhez, vagy elrendelni, hogy küldjenek onnan a miszámunkra magyar papot.

Legmélyebb hódolattal és alázattal könyörgünk, hogy Szentséges Atyánk teljesítse kérésünköt, a mi vallásunknak mindig hűséges gyermekei maradunk:

(KB. 1000 ALÁÍRÁS)

Csángó-magyar népdal

Látom az életem Nem igen gyönyörű, Elhírvadt arcámon Folydogál a könyű.

Sírjatok szemeim, Hulljatok könyveim, Gyakran áztassátok Elhírvadt arcáim.

Nekem ne vétsetek, Mert én árva vagyok, Ideglen országom Csak egyedül vagyok.

Fúvom az éneket, De nem jókedvemből, Csak a bú fútassa Szomorú szívemből.

Istensegíts (Bukovina)

„Segítetek!”

Erdélyi magyar testvéreink segítségünket várják!

Az erdélyi helyzetet jól ismerő munkatársunk beszámolt a románok magyar-irtó politikájáról és a katasztrófális élelmiszer zavarokról. A sajtóban erről értesültünk. Összehasonlítás alapján nyugodtan állítható, hogy Erdély területén lényegesen nagyobb az éhség, mint Lengyelországban! Egyéni csomagok küldése a nagyon magas vám miatt teher az ott élőkre. — Segítsünk amíg nem késő!

A Quelle nyugatnémet cég nagyváradi raktárából, vámmentesen, mint belföldi csomagot lehet küldeni élelmiszert az erdélyi magyaroknak is. A csomag súlya 10 kg. Tartalma az erdélyi helyzetnek megfelelően lett összeállítva: húskonzerv, kávé, kakaó, olaj, levespor, liszt, rizs, stb. A csomag ára DM 101.25, vagy az összegnek megfelelő külföldi valuta. A csomagok a kézbesítésig biztosítva vannak. A címzett igazolja a csomag átvételét.

A csomag küldésének módja:

a) az összeg befizetése a Münchener Magyar Lelkészség kontójára, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40... Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto „Erdély”!

1. Postscheckamt München, Nr. 606, 50-803, vagy 2. Bayerische Vereinsbank, Kath. Ung. Seelsorge Nr. 145857 „Erdély”!

b) az összeget a helybelli lelkésznel is be lehet fizetni.

Támogatni kell a gyulafehérvári 200 magyar kispapot, sokgyermekes családokat, egyedülálló öreg papokat és apácákat. Több száz cím áll rendelkezésünkre. Ha valaki hozzátartozóit akarja támogatni, az összeg beküldésekor közölje a pontos nevet és címet Az irányítószám nagyon fontos.

Újdonság!

Megjelent!

Szamosi József:

ÍRÁSOK — VALLOMÁSOK

Válogatott tanulmányok, bírálatok, alkalmi írások, versmagyarázatok. A 236 oldalas könyv ára DM 24.— vagy \$ 12.— Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével a kiadónál:

AURORA, Oertlinweg 4
D-8000 München 90

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ:

Árpádházi Szent Erzsébet Marburgban

III. RÉSZ

A VÁROS SZENT ERZSÉBET EMLÉKEI

Nemcsak a város katolikus templomaiban van jelen Szt. Erzsébet. Marburg polgárainak Erzsébetet és szellemét befogadó készségét mutatja az, hogy a város háza homlokzatát is díszíti egy Erzsébet-émlék 1524-ből. Rajta a koronás fej látható, a balkéz templommodellt tart, jobbát pedig a tartományi grófi címeren nyugtatja. Oldalt két koldus húzódik meg, a sarokban látható magyar és türingiai címer pedig szentünk származására s rangjára utal. A Szt. Erzsébet-utca egyik házán egy kétalakos művészi domborművet látunk: Szentünket ábrázolja templommodellel, mellette áll nagynénje, Szt. Hedvig, Szilézia pártfogója, könyvvel a kezében. Pár lépéssel tovább eljutunk a St. Elisabethbrunnen-hez; oszlopok tartják tetőzetét, rács védi s a forrás feletti táblán a magyar és hesseni címer látható. A felírás Erzsébetet, mint *Marburg lenemesebb asszonyát* (*die edelste Frau*) az emberek jötevőjét és a hesseni fejedelmi-ház özanyját említi, aki a város e legrégebbi forrásából nyert felüdülést az 1222-1231 években.

A város pedagógusainak nemes törekvése nyilvánul meg abban, hogy tanítói-nevelői tevékenységüket Szt. Erzsébet

szellemében igyekeznek végezni. A fennállása százéves jubileumát (1934) ünnepeelt *Elisabeth-Schule* lépcsőházát Kurt Lehmann kasseli művész Erzsébet-szobra díszíti. A 92 cm magas szoboralak földig omló egyszerű ruhát visel, fején kendővel, baljában könyvet tart, jobbával pedig ajándékozó mozdulatot tesz. Az intézet emeletén látható a mutatós, jellegzetes dombormű, amely Erzsébet útját ábrázolja a tartományi várból a városba, jelképezve gyökeres szakítását udvari környezetével és teljes odafordulását a magaválasztotta szociális életfeladata felé. — Szt. Erzsébet szellemétől ihletetten készítette Joachim Spiess marburgi művész azt a domborművet, amely a „Landgräfin Elisabeth-Schule” falát díszíti és a karitás nagy szentjét a gyermekek között ábrázolja. A testi-szellemi visszamaradottságban szenvedő gyermekek oktatása-nevelése érdekében annyira szükséges jóindulatú megértést hangsúlyozza szülők és nevelők felé.

A marburgi egyetem (Philipps-Universität) régi díszterme számára Peter Janssen festett egy nagyméretű Szt. Erzsébet-falisképet, amely a szegények vidám szolgálójává lett magyar királyleányt ábrázolja, mint aki alázatosságában Krisztusért anyai szeretetében fogadta kora nyomorultjait. Nagy szavak helyett tetteivel kiállt kora lelkiismeret-

tébe nagy eredménnyel, amint ez korai halála után csakhamar bizonyossá vált.

MARBURG városa attól a várerőd-től (*Mar(k)burg*, határvár) kapta nevét, amelyet a türingiai tartományi grófok hesseni birtokrészük védelmére és a terület kormányzási központja számára a 13. sz. elején építettek. Amikor Szentünk, Erzsébet özvegyi járandósága birtokába jutott és *Marburg lett özvegyi székhelye*, nem foglalta el a várkastélyt, hanem a vár tövében, a Lahn partján épült egyszerű házában lakott, amelyet kórházzal és kápolnával kibővítve, létesített. 1248-ban Zsófia, brabanti hercegnő (Szt. Erzsébet második gyermeke) a marburgi főtéren hirdette ki Hessen tartománya megalapítását és fia Henrik a várat tartományi székhelyként francia mintára építtette ki.

A KIÁLLÍTÁS

A várhegy hatalmas épület-csoportja fontos eseményeknek volt színhelye. A vár lovagtermében folyt le 1529-ben Luther és Zwingli között a híressé vált hitvita a megigazulás és az úrvacsora tanáról. A már említett Hesseni Fülöpnek politikai okokból kitűzött célja, hogy a luteránusokat és a zwingliánusokat egyesítse, akkor teljesen eredménytelen maradt. A továbbépítések során a vár börtöntül szolgált, majd állami levéltárnak és régészeti gyűjteménynek adott helyet. Az épületben 1974 óta kiterjedt újjáépítés folyik, amelynek kapcsán az egyik szárnyat múzeummá alakították át. Ebben került megrendezésre — kizárólag világi szakemberek bevonásával — a ST. ELISABETH, FÜRSTIN, DIENERIN, HEILIGE — kiállítás, amely a Szent ünnepe előtt, nov. 18-án nyílt meg és 1982 január 6-ig volt megtekinthető. Ez jelentette Hessen-tartománya és a marburgi Philipps-Universität legjelentősebb közreműködését az 1981-i Erzsébet-jubileum méltó megünneplésében. Az előkészítő munkálatokkal az egyetemet bízták meg, amelynek képviselőiben múzeuma művészeti- és kultúr-történeti osztálya a hesseni tartományi hivatal történeti munkacsoportjával együtt végezte a széleskörű tudományos munkálatokat. A cél az volt, hogy a magyar király leányának és Türingia tartománya grófnőjének magas rangját szemléltesse, vele szembeállítsa az alázatos kórházi ápolónővének szolgálatát a betegek és a szegények között és bemutassa ennek az óriási ellentétnek hősiességét. A rendező még arra törekedett, hogy a jelzett rövid női évtizedre sűrített Erzsébet-történet emlékeit, főleg egykorú okleveles bizonyítékeit bemutassa és szólásra bírja. Ahol az udvari társadalom, a vallás és a profán hétköznapi élet illusztrálásához szükséges tárgyak eredetiben hiányoztak, ott hű utánzatok, rajzok, fényképek, másolatok voltak szemléltethetőek és a korabeli történések színhelyeinek felvételei, térképek és származási táblák egészítették ki és mélyítették el a nyert benyomásokat.

A kiállítás gazdagon illusztrált és térképmellékletekkel gazdagított, 600 oldalas katalógusa 17 tanulmányt tartalmaz; írják a német tudományos élet komoly egyéniségei, akik a Szt. Erzsébet-kutatás és irodalom területén rendkívül alapos munkát végeztek és újat is alkottak. Bennünket, magyarokat örömmel tölt el a németek tudományos érdeklődése, csak

azt sajnáljuk, hogy magyar kutató találatból nem jelent meg még megközelítően sem hasonló jelentős írás Szt. Erzsébetéről.

A kiállításra 9 ország 18 intézménye küldött anyagot. A 168 sorszámmal jelzett tárgyakhoz írt magyarázatokat 45 szakértő fogalmazta. Budapestről a Tudományos Akadémia régészeti intézete, az Országos Levéltár és a Széchenyi-Könyvtár küldött kölcsön anyagot. Az írók közt három magyar név szerepelt: dr. Bogyay Tamás Münchenből, dr. Györffy György és dr. Gerevich László Budapestről.

A KIÁLLÍTÁS ANYAGÁT

nyolc csoportra osztották: az első öt Erzsébet életútját szemléltette magyarországi születésétől marburgi haláláig, a három utolsó a szenttéavatás történetével, a német lovagrend marburgi letelepedésével, majd a Szent halálát követő évek eseményeivel s ereklyéinek tisztelésével foglalkozott. Ott láthattuk Erzsébet anyjának, Gertrudnak menyasszonyi ruháját, síremlékének egy darabját, II. Endre (Erzsébet atyja) egy pecsétes oklevelét. Számos okmány szólt a türingiai grófokról (akiknek családjába Erzsébet beházasodott) és Erzsébet gyermekeiről. Valóban a középkori miniatúra-festészet és könyvkötés művészi darabjának számított a kiállított, egyébként Stuttgartban őrzött nagy imakönyv (*Psalter*), amely Wartburgban bizonyosan a gyermek Erzsébet keze ügyébe is került. A legenda szerint Erzsébet assisi Szt. Ferencről kapta vezekelő ruháját, amelyet az Oberwalluf-i plébánia kikölcsönzésében szintén itt láthattunk. Szigorú gyóntatójának és lelki vezetőjének, Marburgi Konrádnak személyére vonatkozó dokumentumok is helyet kaptak itt. Erzsébet férjének, IV. Lajos tartományi grófnak a keresztes háborúba indulását, halálát és az özvegy Erzsébet Marburgba való költözését ismertették eredeti oklevelek. A férj haláláról szóló és II. Frigyes császártól származó egyetlen fennmaradt beszámoló-oklevél eredeti példányát a rendező-munkaközösség egy női tagja a közelmúltban fedezte fel a Bologna melletti Imola város dómarchívumában. A tárgyak közt van Erzsébet férjének gyűrűje és síremlékének mása a Rheinhardtsbrunn-i kolostor templomából.

A középkor betegeinek és szegényeinek világába engedtek bepillantást a képes ábrázolások, a szemtanúk vallomásai, — az akkori hétköznapi élet használati tárgyai pedig Erzsébet kórházáról és működéséről segítettek valamelyes fogalmat alkotni.

A középkori zarándoklással kapcsolatos tárgyak, a Szent sírjához igyekvők származási helyéről készült térkép, majd a szenttéavatási per valamennyi dokumentuma, végül a szenttéavatás pápai okleveleinek több eredeti példánya 1235-ből — nagy figyelmet keltettek. A német lovagrend marburgi letelepedése Erzsébet sírja közelében, II. Frigyes császár látogatásának aranybullái, az egyháznagyok pecsétjei — jelei a középkor mozgalmas életének. Az utolsó kiállítási csoport anyagában a Szent ereklyéinek, tisztelésének dokumentumai voltak láthatók. A két legértékesebb: Szt. Erzsébetnek ékkövekkel díszített nagy karekelye-tartója a Bendorf-Sayn-i plébániatemplomból és a Halberstadt-i dómkincstár helyi kristályokból készült ereklyefoglalata — volt egyben az ereklyetisztelet két legrégebbi darabja.

(Folytatjuk)

Fejős Ottó:

A sivatag és a hang

A „pusztában kiáltó hangja”, — így jellemzi a magyar fordítás Szent János, Jézus előfutárát a Lukács-evangéliumban. Pusztán alatt azonban mi mást értünk, mint ahol a Keresztelő fellépett, ott ugyanis sivatag volt. A mi pusztánkon van növényzet, eső is esik olykor és megélnék rajta a nagyobb állatok is.

Évtizedek vagy évszázadok szárazsága változtatott egyes területeket sivataggá: kietlen kő — szikla — por tengerré, amelyben az egyetlen „mozgás” a szélviharok homokhegyeket elhordó és újra építő munkája.

Kegyetlen egyedüllét fogja el az embert a sivatagban, kiszolgáltatva a ragadozóknak s a természet veszélyeinek. Víz nincs. Nappal az embert a forró napsütés bénítja, éjszaka megveszi az Isten hidege. Űt nincs, csak kietlen egyformaság, ameddig a szem ellát, — ha még nem fújta tele a szél homokkal és egyáltalán lát még az ember. Teljes az elhagyatottság, terméketlenség, reménytelenség... Nincs, ami megvédjen, nincs hová behúzódni, nincs segítség...

Izraelben a sivatag szélén húzódik a Jordán folyó, amely partjain kelt némi életet. Itt kezdte meg a Keresztelő működését, ez a környezet mintegy rámutatott az élet pusztaságára, a bűn állapotának sivatagi kopárságára. Ebbe a környezetbe jön a megígért Eljövendő, hogy kivezessen életünk sivatagi reménytelenségéből az Istengyermekeké lettől és reménytől duzzadó földjére.

Nem sivatag-e az élet, ha körülnézünk világunkban? Hányan élnek körülöttünk „sivatagi” elhagyatottságban? Reménytelenségben? Félelemben? Céltalanságban, kiszolgáltatottságban, a napok egyformaságában kiszáradt vagy szomjazó lélekkel, háborús és más veszélyek között?

A „sivatag fia” ismerte földjének minden veszélyét, megbirkózott velük és

megtanult élni benne, — ha szűkösen is. Ezen felül óriási élményben volt része: megélte az életsivár sivatagba jövő Isten életet ajándékozó gazdagságát. A két élmény lenyűgöző ellentéte érlelte személyiségét keresztelővé, Isten hívása robbantotta munkára a megváltás előkészítéséhez. Hirdette a bűnbánatot és a keresztséget. Hangja belemarkolt a szívekbe és benépesítette bűnbánókkal a sivatag szélét, amelyet addig az emberek messze elkerültek.

Ez a hang nem mondott szépeket, emberi jólelkének tetszetőset. De megmozgatta a lelkeket, a súlyos bűnösökét is. Arról szólt: készítsétek az Úr útját...

A hang és a személy hiteles volt, azaz lehetett hinni neki. Aki szólt, hitelesen beszélt, el kellett hinni a szavait. Nem viccelt, nem mesélt, mindenki tudta és érezte, igazat mond. És bűnbánatot tartottak, mélységeset, szívből jövőt.

Ma is szól a Sivatag Fia, hozzánk is. Miért nincs világunkban hatása szavainak? Hitelesek vagyunk-e akik a bűnbánatot éljük és valljuk egyáltalán?

*

A Sivatag Fia tudta, jön valaki, aki választ ad égető kérdéseinkre; jön valaki, akire, — ma is, ugyanúgy, — várunk, de őt nem ismerjük. Aki megszabadít magunkat, vagy a bűn okozta „sivatagunkból”, reménytelenségünkől és elhagyatottságunkból. Aki maga az Isten, de egyben a hozzánk küldött Fiú is.

Amikor János meglátta Jézust, rámutatott: „Íme, az Isten báránya”. — A mi feladatunk ma, hogy rámutassunk az Isten bárányára, akit elhagytunk az elhagyatott emberben, akit nem vetünk észre a reményét vesztettben, akit kiszolgáltattunk a kiszolgáltattotban. Feladatunk, hogy fordítsunk életünkön.

A sivatag világa és a világ sivatagja marad. Rajtunk múlik, felhangzik-e a hang, mely Istenhez vezet. Jaj a néma-naknak!

Hírek - események

VATIKÁNI KINCSEK VÁNDORKIÁLLÍTÁSON

A Vatikán 200 legértékesebb műkinccse a jövő év januárjától az USA-ba kerül vándorkiállításra, a következő városokban: a New York-i Metropolitan Múzeumban; július 24-től Chicagóban; november végétől pedig San Franciscóban. 1984 tavaszán kerülnek vissza eredeti helyükre a vatikáni múzeumba. Az értékek között görög és római antik szobrok, — pl. a Belvedere-i Apollo; vázák, képek, gobelinek, kultusz tárgyak stb. vannak. A kezdeményező New York érseke, Terence Cook bíboros.

*

A SZEREDI FÁJDALMAS SZÜZANYA

Anyák Napja előestéjén olvasom egy értesítést: „Valaha Szerdahelynek hívták, ősi neve Szeret volt, évszázadok során Szered lett belőle. A Szered-i Fájdalmas Szűzanya története az 1400-as évek közepéig megy vissza. — Különös sorsa a történelmi családoknak kapcsolódik egy ilyen szoborhoz. — A terület Nádasdy-birtok volt, a Bécsben lefejezett Nádasdy Ferenc családjaé. Tőlük vásárolta Bezerédj Vörös Gergely, a később árulóvá lett Bezerédj Imre, kuruc tábornok őse, akit árulása miatt Sárospatakon kivégeztek.

A birtokot a Fájdalmas Szűzanya szobrával a Máriacell-i bencések kapták: megindult a kölcsönhatás Máriacell és Szered között. A celli Szűzanyát a szeredi Fájdalmas Szűzanyával hosszú zárandokút kötötte össze évszázadokon át. Ezen vonultak a fájdalmas édesanyák és vitték fájdalmukat a máriacelli Szűzanyához és jöttek megvigasztalódva vissza.

A szeredi Fájdalmas Szűzanyának 1903-ban kápolnát építettek. Boldog békevilág volt akkor. — Aztán jött két világháború. Egyre több lett a fájdalmas édesanya. És jóval a második világháború után, 1975-ben, ezek az édesanyák kiépítették ezt a kápolnát. Gyönyörű előcsarnok került eléje, művész kerestűttal. Volt olyan névtelen édesanya, aki 20.000 Forintot tett le a 13. stációért. A Fájdalmas Szűzanya kápolnája mellé illesztették szép csöndben a második világháború hősi emlékművét. Az emlékmű fölött a villágító felirat figyelmeztetésként: „Béke!”

Jönnek a zárandokok szerte az országból, a Bácskából, Szlovákiából Szeredre, onnét tovább Máriacellbe, a régi zárandokúton...

Egy közülük írja: „Nézem a szobrot, a Fájdalmas Szűzanya megkoronázott szobrát, ahogy ölében tartja Szent Fia tetemét: ... milyen nagy, a fájdalomnál mérhetetlenül nagyobb, az uralmat is magában foglaló szeretet! Kérések megszámlálhatatlan sokasága áramlik Szereden is, Máriacellben is a fiát sirató anya által az ég felé. Ő pedig a maga szenvedésébe beleöleli a hozzáfordulók minden szenvedését...”

Szered ma Fertőszentmiklóshoz tartozik, annak egy része, azelőtt Szerdahelynek hívták.

*

Szemtanuk az erdélyi nyomorról. — Szavahihető látogatók, akik Németországból látogatták meg az utóbbi időben Lengyelországot is és Erdélyt is, elmondják, hogy Erdélyben is van akkora nélkülözés, mint Lengyelországban, ha nem még nagyobb. A következő városokban: Szatmáron, Marosvásárhelyen, Gyulafehérváron, Nagyváradoson, hiányzik az olaj, a hús, a tejföl és a gyümölcs. Külön-

sen azoknál a családoknál nagy az inség, akiknek nincsenek vidéki rokonai, akikről némi puliszkát vagy krumplit kaphatnának. A gyulafehérvári szeminárium 190 növendéke csak puliszkán és krumpilin él. Egy svájci pap Zürichben egy vagon élelmet gyűjtött össze Gyulafehérvár számára, azzal, hogy a szeminárium is részesedjék. Visszairányították a románok azzal, hogy nekik nincs szükség élelemre. Így ez a vagon is Lengyelországba került.

A vidékek közül is súlyos élelmiszerhiányban szenved Háromszék megye, különösen Kovászna vidéke. Ceausescu örült gögijében félrevezeti a világot azzal, hogy Romániában nincs inség. A Párt részéről a nyomás a lakosságra egyre nagyobb. A románok előtt újra ott a revízió rémképe. A határokon ezért minden ami magyar gyanús; befelé és kifelé többórás vizsgálat, motozás, levétköztetés a következménye. A legártatlanabb kazettákat, írásokat, könyveket lefoglalják.

Újabban ellenőrzik a rádió és a televízió-működtetést is, mivel a rádió és televízió Erdélyben Budapestre van állítva. Csak Budapestet, lévén „testvéri állam”, mégsem lehet zavarni. — Magyarországról a magánemberek, főleg fiatalok, nagy erőfeszítéssel és önfeláldozással próbálnak mindennel segíteni az erdélyieken. Ügylátszik, az otthoni rendszer is kénytelen szemethunyni előlött.

*

A SZÁMOK BESZÉLNEK...

Az Európai Közösség (EG) államainak népességi arányai ma: Németország 61,6 millió; Olaszország 57 millió; Anglia 56 és Franciaország 53,7 millió. — Összesen 271 millió. Tehát magasabb a lakossága, mint a Szovjetunióé: 266 millió, és az USA-é: 228 millió. Ez az arány még kedvezőbb lesz az új jelöltek: Spanyolország és Portugália csatlakozásával az EG-hez: **318 millióra** emelkedik a szám.

A világ népességéhez viszonyítva azonban, amely ma 4,4 milliárd, ez a szám csak 7 %-ot tesz ki.

Az Európai Közösségben a németek arányszáma a kedvezőtlen születési arányok miatt egyre zsugorodik. Ha a születési arányszám a mostani marad, akkor Nagy-Britannia 58,3 millióval, Olaszország 58,3 millióval, Franciaország 58,2 millióval, Németország pedig már csak 57 millióval szerepel az összlakosságban. — A világnépesség száma addig 40,3%-kal növekszik és eléri a 6,2 milliárdot.

*

VILÁGVALLÁSOK

BÉKEKONFERENCIÁJA MOSZKVA-BAN

Nem kétséges, hogy Moszkva a saját zavaró és megosztó tervei számára rendezte ezt a világbékekonferenciát. Pimen pátriárka mindenben csak eszköze a rendszernek. — Négyszáz résztvevővel számolnak 170 országból. Az 1977-es békekonferencián 650 képviselő vett részt. A Keleti Blokk államaiból katolikus részről többé-kevésbé kiharancsolt delegátusok vesznek részt. Magyarországról pl. három püspököt várnak, élükön Dr. Cserháti Józsefet, a Magyar Püspöki Konferencia titkárát. Lékai bíboros primásnak protokolláris okokból nem kell a konferencián résztvennie addig, míg Pimen pátriárka vissza nem adja tavalyi moszkvai látogatását. — Feltűnő, hogy Keletnémetországból a katolikus egyház részéről senki nem vesz részt. A Vatikán csak „megfigyelőket” küld. Anglikán részről és egyéb protestáns egyházak részéről azonban már most figyelemmel kísérik a konferencia előkészítő bizott-

ságát, hogy ne váljék egyoldalú pro-szovjet béketüntetéssé a konferencia. Minden hiába, mert Pimen pátriárka sajtónyilatkozatában a Legfelső Szovjet békefelhívását ismétli meg, és kijelenti, hogy „az élet szent ajándékát különösen a Reagan-adminisztráció veszélyezteti a neutronbombával”. — Semmi kétség a felől, hogy a Szovjetunió megint olyan zárónyilatkozatot szeretne a Világvallások Békekonferenciájától kicsikarni mint 1977-ben, amely mindenben az ő álláspontját támasztja alá a leszerelési tárgyalásoknál.

Magyarországra az előkészítésben és magán a konferencián komoly szerep vár. Ez év április 5—8-ig a Világvallások Moszkvai Békekonferenciájának a sajtótitkársága Budapesten gyűlésezett. Fogadta Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke is.

*

„HAYDN JÓZSEF A MAGA KORÁBAN” címmel kiállítás nyílik **1982. május 20-tól — október 26-ig Kismartonban** (Eisenstadt), Haydn utca 1. sz. alatt.

A kiállítás Haydn születésének 250. éves jubileuma alkalmából az „ő városában” mutatja be Haydnt nemcsak mint zeneszerzőt, hanem mint embert is.

A kiállítás 5 részlegből áll: 1. 1732—1760-ig Haydn gyermek- és ifjúkora: szülőfalujában, Rohrauban (Alsóausztria) és Hainburgban; megismerkedése a zene- és irodalomvilággal, a színpaddal. Első állomása Morzina grófnál, Csehországban. 2. 1761—1790-ig: Haydn házi-kar-mester Esterházy hercegnél Kismartonban, Esterházán és Bécsben. — Esterházy rezidenciája kultúrközpont. Haydn jelentősége a nemzetközi zeneéletben. Megismerkedik Mozart-tal. 3. 1790—1795-ig: Haydn kétszeri londoni útja. Belépése a legmagasabb angol társaságba. Haydn és Beethoven. 4. 1795—1809-ig: Haydn művészetének a csúcán („Teremtés” és „Négy évszak”). Haydn zenéje a császári udvarban. A francia háború — Haydn jötekonny koncertje. — Betegsége és halála 5. Haydn zenei jelentősége. — Haydn mint zenészi és ember.

A gazdag kiállítási anyagot Európa 11 országából gyűjtötték össze.

*

Leningrád ma. — Leningrádot, azaz Szentpétervárt az 1700-as években építette Nagy Péter cár szigetek és mocsarak helyén. Lakosainak száma ma 4,6 millió. Ezek számára van 1 katolikus és 14 pravoszláv (görögkeleti) templom. A régi híres katedrálisok — Szt. Péter és Pál, Szt. Izsák és a Smolnii-kojostor templomával ma múzeumok. — A híres Téli palota ma a világhírű Eremitázs-múzeum helye.

Ma is a legszebb épületei a cári korból maradt magánpaloták és középületek, a Nyevszki-Proszpekt-en (Néva-part).

Az utak kopottak, az üzletek nagyon kicsinyek és szegényesek. Az élet drága, a fizetések a nyugati fizetéseknek alig fele. Csak a városi közlekedés olcsó: 3 kopekért (20 Pfennig) végigutazhatod a várost.

*

EGY DARAB TÖRTÉNELEM

Nemrég, május 9-én ünnepelte Zita, az utolsó osztrák császárnő és magyar királyné teljes szellemi és testi frissességében 90-ik születésnapját családi környezetben legidősebb fia, Habsburg Ottó főherceg, Starnberg-tó melletti villájában. Zita királyné, a Párma-i herceg ötödik gyermeke volt. 1911-ben ment

férjhez Károly, Habsburg főherceghez, aki Ferenc Ferdinánd trónörökös 1914-ben, június 28-án Sarajevóban történt meggyilkolása után, mint a Duna-monarchia trónörököse 1916-ban Ausztria császára és IV. Károly néven Magyarország királya lett.

Az idősebb generáció emlékezetében még élénken élnek azok a drámai események, amik az első világháború közepén történt koronázást nyomon követték. Az 1918-ban kitört forradalom és az első világháború elvesztése után IV. Károly király leköszönt és családjával Svájcba ment számkivetésbe. Az 1921-es és -22-es szerencsétlen magyarországi restaurációs kísérletei után Madeira szigetére száműzték családjával együtt, ahol 35-éves korában meghalt.

Mikor a gyermekek felnöttek, Zita királyné 1962-ben Svájcba, egy Zizers-i apácázárdába vonult vissza, ahol most is él. Ismételt és különböző oldalról jött kérésekre, hogy az osztrák állam engedje meg végre, hogy Zita volt császárnő óhajának megfelelően Ausztriában halhasson meg, Kreisky, osztrák kancellár, a bécsi Neue Krone-Zeitung-ban kijelentette: „Az ő szíve kívánsága az utóbbi időben különböző oldalról került hozzám. Így a spanyol király, Juan Carlos révén is Mallorcán. Én megmagyaroztam neki a jogi helyzetet, de azt is hozzáfűztem, ha jogilag valahogyan az ügyet képviselni lehet, biztosan találunk rá emberi megoldást”. — És hozzáfűzte: „A Köztársaság úgy néz a császárnőre, mint az ország egy darab történelmére!”.

Mit ér az író, ha emigráns?

**Hanák Tibor: „Az elfelejtett reneszánsz”
c. könyvéről ***

Hanák Tibor legújabb könyvének központi témája, amint azt alcíme meghatározza: „a magyar filozófiai gondolkodás századunk első felében”. A hatalmas ismeretanyagot összefogó, okos rendszerre épített mű előbb általános filozófiai problémákat tárgyal, majd széles panorámában a különféle irányzatok, rendszerek és rokon tudományok áttekintését adja. Tehát nemcsak a magyar filozófiai gondolkodás, hanem fél-évszázad magyar társadalom-, és kultúrtörténetének igényes esszéstílusban írt kis enciklopédiája. S ráadásul, — mint-hogy a szerző kitűnő stílusza — olvasmányának is élvezetes.

Nehogy közhelybe tévedjünk, Hanák könyve nem „bézagpótló”, hanem alapvető eredeti mű, amelyre annál inkább volt égető szükség, mivel az újabb hazai feldolgozásokban a szóban forgó időszak filozófiai életéről, az eszmei irányzatokról és gondolkodókról köztudottan csak egyoldalú marxista értelmezésű, tehát eleve korlátolt-látókörű vélemények láttak és láthatnak nyomdafestéket. Ez azt is jelenti, hogy „Az elfelejtett reneszánsz” otthon bizony íróasztalfiókban-maradásra ítéltetett volna, mely tény a kulturális téren is sokat emlegett „kádári liberalizálódás” komolyságát és értékét valódi szintjén mutatja. Ez a könyv csak szabad szellemi légkörben írható, klasszikus példáját szolgáltatva annak: mit ér az író, ha emigráns!

Szamosi József

* Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (Bern) kiadása, 1981.

Hazai figyelő

PÜSPÖKSZENTELÉS ESZTERGOMBAN

Április 21-én, hétköznapon, szentelte **Lékai László** bíboros **Kisberk Imre** székesfehérvári püspök, és **Paskai László**, kalocsai koadjutor érsek társszentelőkként, az újonnan kinevezett püspököket a zsfolási megtelet esztergomi bazilikában.

Az ünnepi evangélium felolvasása után szólította fel Ijjas József kalocsai érsek, **Szendy József** címzetes püspököt, veszprémi apostoli kormányzót, **Belon Gellért** címzetes püspököt, pécsi segédpüspököt és **Póka György**, címzetes püspököt, szombathelyi segédpüspököt, a felszenteléshez. Ezután olvasták föl II. János Pál pápa hozzájárulását a püspökök felszenteléséhez.

Az új püspökök jelmondata: **Szendy Józsefé** — „Jézus, Mária, József”, — **Belon Gellért** püspöki jelmondata: „**Sebtől gyógyult**”, — **Póka Györgyé**: „**Tartások Krisztus szolgálatában**”.

EGY MAGYARORSZÁGI PAPSZENTELÉS ÉS PRIMICIA MARGÓJÁRA

Ez év április 17-én szentelte pappá a tapolcai nagytemplomban Tóth József veszprémi s. püspök Varga László, sáskai születésű teológust. — Miért történt ez a szentelés külön, rendkívüli időben és helyen? — Ennek története van. Összefügg az áldatlan magyar vallási helyzettel, ahol a hierarchia gyakorlatban alá van rendelve az Állami Egyházi Hivatalnak; ugyanúgy a papi szemináriumok is...

Varga László azon fiatal teológusok közül való, akik maguk szeretnék meggyőződni arról, hogy mi az igazság a magyar múlt és jelen körül egyházi vonatkozásban is. Hiszen napról-napra kell látniuk és megtapasztalniuk, hogy a magyar egyház szolgasorsban van, de azt is érzik, hogy nemcsak a rendszer oldalán keresendő ennek az oka.

Ez a helyzet minden magyar szemináriumban. De még kiélezettebb a Budapesti Központi Szemináriumban, ahol a rendszer nyomása és kontrolja előjárókra és növendékekre még sokkal erősebb.

Ez az állapot éppen a legagilisabb kispapjainknál ellenkezést és elkeseredést vált ki. Ezek sokszor kapcsolatot kerestek a velük együttérző nemteológus diáksággal is, az ún. bázisközösségek keretein belül. Budapesten alakult egy csoport ezzel a céllal: „Az Egyház méltóságának a megvédésére”. — Budapesten még az is kényessé teszi a helyzetet, hogy a kommunista ifjúsági szervezetek (KISZ) országos viszonylatban nemcsak hitelüket veszítették, hanem gyűlöletesek az ifjúság előtt. Ezek is új utakat keresnek a jelenlegi ideológiai káoszból.

A rendszer az AEH-n keresztül a püspökökre és az előjárókra gyakorol nyomást, továbbá a politikai rendőrséggel figyelteti a csoportvezetőket. Ezek a szemináriumokban is, még a lelkipapok idején is, kihallgatásokkal, fenyegetésekkel zaklatják az ilyen kispapokat. Így pl. tavaly több kispapot eltávolítottak a Központi Szemináriumból. Volt olyan köztük, akit külföldre tanácsoltak el. Azt sem engedték meg pl., hogy valamelyik budapesti plébános a házába fogadja őket: el kellett hagyniuk Budapestet.

Ezek közé tartozott Varga László is, aki az utolsó évfolyamban volt, tehát szentelés előtt állt. — Amikor Udvardy József csanádi püspök fölvette a szegedi

szemináriumba, azt is hamarosan el kellett hagynia. Haza kellett mennie szüleihez a falujába.

Ilyen előzmények után jött aztán váratlanul az engedély, hogy nem püspöki székhelyen, de Tapolcán, és nem a megyéspüspöke, hanem a segédpüspöke szentelheti. — Nem tudjuk, nem is firtatjuk, honnét jött ez a nyomás, a magyar hierarchia részéről minden bizonytalansággal nem.

Érthető ezek után, hogy a tapolcai papszentelés húsvéti időben, országos visszhangot keltett. Tapolca, ez a balatonmenti fejlődő munkásváros és szép barokk temploma ilyen ünnepet még nem látott: zsfolási megtelet a templom. Eljöttek a volt kispapok Budapestről és az ország minden részéről. És plébánosok nemcsak a környékről. Az első sorban tolókokokban ott voltak a nyomorékok, bénák, vakok és süketek, akiket Varga László még budapesti szeminarista éveiben gondozott. — Csodálatos nap volt. Kint a természetben a bakonyi hegyek alatt, teljes pompájában bontakozott a tavasz. A templomot pedig majdnem szétvetette a szárnyaló diadalmas népének annyi száz és száz fiatal magyar fiú és lány ajkán.

*

És a primicia? Az Újmise? — Magyarországon ma olyan ritka, sok vidéken szinte kiveszőben már... Úgy, mint a születések is. Pedig ez egy nemzet biológiai és lelki tavaszának a zsengeje. — Sáskán, a kis bakonyi faluban, ahol ágról-bogról mindenki egymás rokona, bensőséges családi ünnep volt ez az újmise. A kicsi, de nagyon régi árpádkori templom csak keretül szolgált az újmise, minden más a szabadban, sub divo volt! — az Isten szabad ege alatt történt, ahol a kék eget, cseresznye- és barackvirágos dombok keretezték és az ájtatos népének belevegyült az üde

Kevesebbel Krisztus nem éri be?

Jó egy évszázaddal ezelőtt írta a híres francia költő és államférfi, Alfonse Lamartine (1790—1896):

„Minden egyházközösségben találunk egy férfit, akinek magának nincs ugyan családja, mégis minden család valamiképpen közel áll hozzá;

aki tanuja társadalmi életünk minden mozzanatának, tanácsát kérjük, részt vesz gondunkban, bajainkban;

akit gyermekek tisztelve félnék és szeretnek, akire hívó keresztények legbensőbb titkaikat rábizzák, sőt még álmaikról is beszámolnak;

aki hivatásánál fogva minden testi-lelki nyomorúságunkban résztvevő lélekkel nyújt vigaszt;

aki jólét és szükség között közvetít. Ajtaján kopog a gazdag, hogy adományát feltűnés nélkül adja tovább, a szegény, hogy azt pirulás nélkül elfogadhassa;

aki minden társadalmi körhöz bejárást talál: egyszerűekhez szerény megjelenésével és talán egyszerű származása folytán, — a legmagasabbakhoz neveltsége, tanultsága és emelkedett lelkiülete útján;

aki sokat tud, sok mindent kimondhat, akinek a szava sokszor isteni küldetés súlyával bír, és aki a hit erejével az emberi értelmet és szívet meghódítja.

Ez a férfi a katolikus pap”.

*

Azóta, hogy ez az eszmefuttatás megjelent, sok minden változott a világban, magában az Egyház életében is. Forradalmak, két vatikáni zsinat, két világháború. Mindezek az események az Egy-

mezei pacsirta hangja is, Isten békéjét árasztva vidékre és emberekre...

Az újmise agapé — szeretetlakoma, követte. Háromszáz embernek terítették a Tsz ebédlőjében hófehér abroszokon. Virág az asztalokon és körökörül is virág: kalocsai népviseletben sok szép kislány. Ők hordták és kínálták a szemétszívet gyönyörködtető finom ételeket.

Végre jó hír Magyarországról! **H. F.**

Miklós Imre, az Állami Egyházi Hivatal elnöke, a főesperesek és esperesek értekezletén Egerben: „...A mi országunkról mostanában sokszor úgy beszélnek, hogy egy magyar csoda valósul meg. Nincs csoda!... Az Önök érdeke, hogy hivatást képviseljék, azokat a hivatásokat... akik nyugodtan élhetik vallásukat, nem kell nekik hétköznap másnak lenni, mint vasárnap, lehetnek öntudatos katolikus szocialista állampolgárok”.

Nem tudom, mit gondolt magában Kádár László, az egri érsek, vagy az esperesek gyülekezete ennél a kijelentésnél? Vagy már annyira megszokták a szervilizmust, hogy az ilyen hipokrita beszéd már nem sérti a fülüket? — Ez is a magyar csodához tartozik.

Sajólad. — Fráter György születésének 500-éves évfordulója.

A török hódoltság idejének nagy magyar bíboros-államférfia. 1556-ban lépett be Sajóladon pálos noviciusnak. 1526—28-ig ugyanott perjel. — Ekkor ismerte meg őt Zápolya János magyar király és vette magához tanácsosnak. A magyar történelemben, különösen Erdély függetlenségében, kiemelkedő szerepet játszó bíboros a császár zsoldosainak lett áldozata az Alvinc-i kastélyban. Sajóladon ma is melegen ápolják emlékét. Jubileumáról a község istentisztelettel emlékezett meg, utána pedig Dr. Szabó László történész ismertette az egykori pálos szerzetes életét és művét, a Független Erdélyt.

ház életét sem hagyták érintetlenül: plébániák állnak betöltetlenül, egy-egy katolikus pap 3-4 községet is el kell, hogy lásson. (Vannak országok, ahol ennél sokkal többet is) A szemináriumok kevés utánpótlással kecsegtetnek. — **‘En veletek vagvok a világ végezetéig’ — mondotta Krisztus. Formákhoz szokott szemünk mégis aggodalommal tölt el minket, ha az Egyház jövőjére tekintünk.**

Az Egyház élete nincs nyelvhez, népi közösségekhez kötve: még földrészekhez sem. Mégis emberi egységekben él, velük örvend, bánkodik, szenved. Az idegenbe szakadt magyarok sorsát is szíven viseli. Szívesen állít sorakból férfiakat élükre, hogy Isten igéjét anyanyelvükön hirdessék, kegyelmeit közvetítsék, életünkben résztvegyenek. Hogyan szerezzen azonban utánpótlást elöregedő lelkipásztoraink helyére, ha nincs, aki meghívásának eleget tegyen? **Krisztus jó pásztorokat keres Egyháza számára, olyanokat, akik készek életüket áldozni a ‘juhokért’. Kevesebbel ő sem éri be! — Kérjük az aratás Urát, küldjön munkásokat szőlőjébe. Olyanokat, akik hívó szavát meghallják és követik, hogy Benne ujuljon meg a föld színe.**

Ha valaki úgy gondolja, hogy az Úr hívó szavát hallja, forduljon lelkipásztorához, aki megmondja, mit kell tennie.

Bécs, 1982. május.

Dr. Gianone Egon, rektor

A Pázmáneum előjárósága ezuton is köszönettel nyugtázza az Intézet céljaira

Elmarad-e a nyári tábor?

Még ma is emlékszem Mécs László szép versére: „A kirándulás elmaradt”. Most, mikor ezeket a sorokat írom, a müncheni cserkészekre, fiúkra-lányokra, gondoltok, akik már hónapok óta a várva-várt nyári táborról álmodoznak. A nyári táborról, — amely most veszélyben van, lehet hogy elmarad!...

A veszély oka: anyagiak hiánya! Pedig ősz óta takarékoskodtak, gyűjtögettek. — Mi történt? Az hogy május 15-ére meghirdették az évek óta olyan kedves „Anyáknap” ünnepséget! S hogy szebb legyen, meghívták rá a frankfurti cserkészek színjátszó csoportját, akik két remek színművel (Vörösmartytól és Kisfaludy Károlytól) lelkesen jöttek Münchenbe. A müncheni cserkészek finom ebéddel várták őket, aztán gyerünk a Kolping-Ház nagytermébe készüldönni! Mi vel 800 meghívót küldtek szét, nagy örömmel várták a vendégeket... Az előadás ideje vészesen közelgett, — vendég a’ig. Végül félórás várnokozás után 50 nézőnek! (a teremben 3000 férőhely volt) adták elő a két remek vígjátékot. Így a szépnek ígérkező „anyáknap” ünnepség súlyos anyagi csóddal végződött! Terembér, utazási költségek, élelmezés mind a szegény müncheniek nyakába szakadt. A hiány 2.500 DM volt!... Szerény cserkészek! 540 DM megtakarított pénzük mind ráment és még kölcsönt kellett felvenniük, hogy a kiadásokat fizetni tudják...

Hej, de megsajnálta őket, mikor mindent hallottam! Arra gondoltam, rendeljünk valami gyűjtést a számukra! Aki tehát szereti őket és segíteni akar rajtuk, küldje adományait a következő bankkontóra: Zichy G. — Ung. Pfadfinder. Bay. Vereinsbank, Filiale München — Freiheit, Kto. Nr.: 132363838.

Hiszem azt, hogy mindenki segíteni fog, hogy ne maradjon el a nyári tábor! **Öregcserkész**

RÓMÁBA UTAZÓ MAGYAROK SZÁMÁRA!

RÓMAI MAGYAR TÁJÉKOZTATÓ — 24 oldalon sok hasznos és szükséges tudnivalót tartalmaz. Ingyen kapható a Szent Péter bazilika előcsarnokában, a soknyelvű információs szolgálatnál, a bazilika főkapuján belevé jobbra, naponta d. e. fél 10—12 és d. u. fél 4—5-ig. **Megtudjuk belőle**, hogy a nyári időszámitás idején minden kedden reggel 9 órakor énekes magyar szentmise van szentbeszéddel a Szent Péter bazilika új magyar kápolnájában. Szt. Péter sírja közelében. — **Minden pénteken d. u. 3-kor** csoportos katekizálás magyar nyelvű vezetéssel és szentmisével. **Megtudjuk azt is, hol és hogyan szerezhető ingyenes belépőjegy pápai audienciákra és szertartásokra, hol lehet olcsóbban vásárolni képes lapokat, albumokat, kegytárgyakat, hogyan lehet résztvenni Assisi-i záróköltaton** (magyar nyelvű vezetés és szentmise Szent Ferenc sírjánál), **hol lehet magyar nyelven felvilágosítást kapni.** Egyéb hasznos tudnivalókat is közöl a római közlekedéssel kapcsolatban, stb.

P. Salamon Z. László OFMCap.
magyar lelkipásztor

1981 májusi elszámolása óta befutott adományokat:

Adományozó	ÖS
Calgary, Alberta, Szt. Erzsébet templom (1.000.— CN \$)	13.724.20
+ Dr. R. H.	2.000.—
F. Weigl (kápolna javára)	1.000.—
Dr. Z. Molnár (DM 120.—)	837.60
Dr. B. Udvarhelyi	500.—
E. Frischholz	290.—
Dr. F. Hajtás	1.000.—
F. Hauke	10.000.—
Összesen ÖS	29.351.80

Wien, 1982 május 1.

A Pázmáneum folyószámlája: Bankhaus Schelhammer und Schattera, 1011 Wien, Goldschmiedgasse 3, BLZ 19190. — Kontonummer: 13.352 (Pazmaneum A-1090 Wien).

Adományokat hálás köszönettel fogadjunk. Az Úristen fizessen meg értük!

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A keresztség szentségében részesült **Kautny Laura Julianna**, Mag. K. Endre és Guérri-Ferro Rosaure leánya, 1982. ápr. 28-án.

Szentségi házasságot kötöttek: **Turner László** és **Adelmayer Erika**, 1982. márc. 12, **Oberpullendorf**; — **Marton József** és **Bakó Anna**, 1982. máj. 2. **Traiskirchen**; — **Lebán Hannes** és **Kovács Irma**, 1982. máj. 8-án **Kittsee**. — Az Úr áldása kísérte őket!

Az örök hazába költöztek: **Bocsy Imre**, életének 80. évében, 1982. márc. 22. **Budapest**; — **Dobrowolski Gyuláné** szül. **Erdélyi Margit**, életének 79. évében, 1982. ápr. 15-én **Traunreut**-ben; — **Papp Béláné** szül. **Pintér Irén**, életének 71. évében, ápr. 26. **Bécsben**; — **Ft. P. Tonko Bernhard**, ágostonrendi házfőnök, az Ausztriai Caritas Generalsekretár-je, 70. éves korában, ápr. 28. **Münchenben** hunyt el. Az Augustiner Kirche-ben máj. 11-én a rendház kriptájában helyezték örök nyugalomra. — Mint a Caritas lelkes apostola, sok jót tett és őszinte szimpátiával viseltetett a magyarok iránt: — **Török Rózsa** szül. **Faragó**, 85 éves, **Budapest** 1982. ápr. 15-én hunyt el. Engesztelő gyászmeze május 15-én a Pfarrkirche Gumpendort/Wien-ben volt. Szeretett halottainknak adjon az Úr örök békességet!

Demel Iván atya „**Szent Párizs**” című előadása Párizs vallásos emlékeiről annyira hatáson volt, hogy valaki a hallgatóságból párizsi zárandoklatot indítványozott.

Linz: Március 20-án dr. Balogh Vince plébános megkeresztelte **Schumacher Pál** és **Sipcs Éva** fiát, **Pált**.

*

Új bencésapát. — **A St. Lambrecht-i** (Stájerország) bencés apátságának, amelyhez Máriacell is tartozik, **Otto Strohmair** személyében új apátja van. 1982. ápr. 12-én, húsvéthétfőn szentelték St. Lambrecht-ben. Az új apát buzgó máriasisztelő szerzetes és évszázadok óta az első apát, aki magából Máriacellből származik.

BELGIUM

Brüsszel: Halálozás: Sárbogárdi (Stach) Emil (65), Laarn-ban, hosszú betegség után; — **Jules B. Bruggemann** (71), gyógyszerész, Kiss Franciska férje, ápr. 12-én **Waregemben**; — **Vajda Lajosné**, (88) Mme. Kotzmann nővére, ápr. 1-én; — **Nagy Katalin** (64) ápr. 12-én **Waregemben** elhunyt. — Nyugodjanak békében!

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Diákónus-szentelés. — Pezeril Daniel, a Párizsban élő idegenek püspöke június 27-én érkezik a Magyar Misszióba, hogy **Illés Róbertet** szerpappá (Diákónussá) szentelje és magyar fiatalokat megbérmáljon.

MAGYARORSZÁG

Halálozás: Kiss László, ny. zenetanár. Kerecsendi Kiss Márton bátyja, 71 éves korában **Bicskén** 1982. ápr. 21-én meghalt; ugyanott temették ápr. 29-én. — Adjon neki az Úr örök békességet!

NÉMETORSZÁG

Mannheim: Szabó Gellért és felesége **Báles Elvira** (Ludwigshafen) 1982. május 1-én esküdtek egymásnak örök hűséget Mannheimben.

Ugyanakkor részesült kislányuk **Szilvia** a szent keresztségben, hogy mint Isten gyermeke éljen s az Úr oltalma és szeretete kísérje életét. Mindhármuknak sok örömet és boldogságot kívánunk.

Saarbrücken: Dr. Telfel Zoltánék új otthonát 1982. május 9-én áldottuk meg Freisenben. Az ünnepélyes családi szentmisére, majd az ezt követő közös ebédre hivatalos volt az egész saarbrückeni magyarság. Az időjárás is irgalmas volt hozzánk, s így a kertben főhetett meg a bogrács-gulyás.

Megköszönjük vendéglátóinknak a kedves meghívást, de a saarbrückeni ma-

gyaroknak is, megjelenésükkel becsületére váltak magyar közösségünknek.

Isten áldása és oltalma legyen az új házban, lakói szívében pedig teremjen bő gyümölcsöt az Ő félelme és szeretete.

Stuttgart: Keresztelés: Dr. med Orgonás Gerhard és **Orgonás Doris**, szül. **Tóth Éva** kislánya 1982. máj. 2-án a keresztség szentségében részesült.

Május 18-án ünnepelték **ezüstlakodalmukat Jager Ferenc agrármérnök és felesége** négy gyermekük és barátok társaságában. Huszonöt évvel ezelőtt D' André atya eskette őket, a jubileumi nászmisést Fejős Ottó celebrálta. Beszédében rámutatott arra, mennyi erőfeszítés, áldozat, hűség, kitartás és szeretet szükség-

séges a házasságban mindkét fél részéről ahhoz, hogy jó házasságot éljenek és négy gyermeket felneveljenek. Isten kegyelmi segítségét nem lehet lemérni, de azt is bőségesen kapjuk. Minden jót kívánunk a következő huszonöt évre!

OLASZORSZÁG

Róma: Halálozás: Március 23-án temették **Dr. Tóth Lászlót**, ki hosszú éveken át a magyar nyelv és irodalom professzora volt a nápolyi egyetemen; 71 éves volt. — Nyugodjék békében!

SVÁJC

Lausanne: A házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak Lausanne-ban, 1982. május 14-én **Soós László** és **Leuthold Martine**. Sok boldogságot, Isten áldását kívánjuk nekik.

Az örök hazába költözött, Lausanne-ban, május 11-én **Wertheimer Louis, W. Madeleine** hívünk férje 81 éves korában. **R. I. P.**

Halottaink

KISBERK IMRE

Április 24-én este közölte a Magyar Rádió, hogy a nemrég nyugalomba vonult székesfehérvári megyéspüspök 76 éves korában meghalt. — Még három nappal előtte mint társszentelő püspök vett részt Erzsztergomban az új püspök szentelésén... Mégsem váratlanul érte a halál, hiszen hosszú évek óta tartó és nagy türelemmel viselt betegség után hívta magához a Jó Pásztor.

Május 3-án temették a székesfehérvári bazilikában. Betegségére való tekintettel a Szentatya már előre gondoskodott utódról **Szakos Gyula** eddigi székesfehérvári segédpüspök személyében, akit az ország különösen az új papi hivatások gondozása miatt ismert meg és becsült.

GALLUS TIBOR SJ 1906—1982

Budapesten született, ott jelentkezett a Jezsuita Rendbe. Filozófiai és teológiai tanulmányait Innsbruckban végezte, ott is szentelték áldozópappá 1934-ben. — Kedves, minden nemesért lelkesedő papi egyéniség volt. Dinamizmusa néha nem ismert határt. Emellett elmélyedő, sőt sokszor töprengő szellem volt. Így mélyedt el pl. a Mariológiába. Az emigrációban kitűnt magyarságszeretettel, jól lehet a gyakorlati magyar pasztorációban nem vett részt. 1969 óta Kostenzenben, Straubing mellett egy gyermeküdülőhelyen működött mint házilékes.

Csak januárban történt vele a súlyos autóbaleset, amiből nagy szerencsével épült föl. Lendülete a hajtásnál azonban nem torpant meg, ez okozta halálos kimenetelű második autószerencsétlenségét is. — Barátai és számos ismerőse kísérte utolsó földi útjára március 30-án a München Pullach-i jezsuita temetőben. Adj, Uram, örök nyugodalmat neki!

KERESZTES ÁRPÁD

1982. április 4-én, megerősítve a Szent Utravalóval és a betegek olajával, adta vissza 82 éves korában nemes lelkét Teremtőjének Keresztes Árpád, m. kir. alezredes, a magyar lovagkereszt tulajdonosa.

Az „Istennel a Hazáért” — magyar honvédtiszti jelszót a szívében hordta. — A két világháború-közötti, de főleg a II. világháború-utáni magyar katonasors kemény próbára tette ennek a jelszónak a feltétlen követését. — A „Becsülettel mindhalálig” — tiszti jelmondat is kérihetetlen kísérője volt egész életének. Gondtalan, vidám fiatal tisztievek után hívta a kötelesség és ő készségesen jelentkezett. A Brienszk-i erdőben az orosz partizánok ellen vezényelt egy honvédszászlóalj. Mikor az oroszok betörték a Kárpátokon, egy ezred élén

küzdött ellenük. A feltétel nélküli fegyverletétel után engedelmessé vált a kormányzó parancsnak, mint az egyetlen törvényes parancsszó az országban. A szovjet megszállók egy darabig nyugton hagyták, visszamehetett Veszprémbe a családjához. De a Katonapolitikai Osztály állandóan figyelte. — 1948 májusában el is tüntette, mint a fiatal magyar népi demokráciára „veszélyes” egyént. Ugyanez év december 10-én ítélte el a Bádeni szovjet hadbíró 25-évi kényszer munkára valahol a Szovjetunióban. A 25 évből nyolc évet töltött le. Ez volt élete hőskora, mert itt tanult meg igazán szenvedni, nélkülözni, szótlannul Istenért és Hazájáért. Itt tanult meg imádkozni, megbocsátani, utolsó rabszolga lenni akkor, amikor mások, fiatalabbak, kétségbeestek. Nehéz 12-órás robot után az őserdőben, szelid nyugalommal morzsolgatta a sajátmaga-készítette rózsa-fűzérjét valamelyik barak földes padkáján, vagy emeleti priccén. Minden kétségbeesetthez volt biztató szava: „Meglátjátok, hogy hazamegyünk!” És hazamentek sokan közülük és ő is, bár különösen neki, emberi számítás szerint nem volt sok reménye hozzá.

Igy áll előttünk Keresztes Árpád, szibériai rab, tépett, kopott pufajkában, füles orosz katonasapkájában, mint az is-

tenhitnek, bizalomnak és a magyar katonára becsületének a szótlannal megtetszője. Legyen az Úr az ő jutalma!

Bécsben, a Hitzing-i temetőben búcsúztak el tőle 1982. április 14-én a családja, a barátai és volt bajtársai.

Harangozó Ferenc

UHL ANTAL 1902—1982

A nekrológ így emlékezik meg róla: „Ha lehet békésen meghalni, Uhl Antal békében ment el nagyszombaton, április 10-én, hite megdicsőülése napján... Mentette a zsidókat Franciaországban (franciaországi magyar lelkész volt), elszenvetted a Gestapo fogságát, a háború után kiállt a németajku magyarokért s védte hitét... Nem vágyott rangra sohasem, csak tette a dolgát...” — Igen, így ismeri Uhl Antalt mindenki, aki az életében találkozott vele.

Mohácson született; 1924-ben szentelték pappá, 1931-ben Lilleben a magyar bányászok lelkésze. A német megszállás alatt a párizsi magyar missziót vezette. Több száz franciaországi magyaroknak szerzett okmányokat, hogy a megsemmisítő táborokba való elhurcolástól megmentse őket. A Gestapo letartóztatta, majd 1943-ban kiutasította Franciaországból. Így került Baranyaszentgyörgyre, ebbe a kis faluba, ahol haláláig csendben dolgozott. A lelkipásztori munka mellett több francia nyelvű lelki könyvet fordított magyarra. Ez év januárjában 80-ik születésnapjára nyújtották át neki „A békéért”-francia kitüntetést a II. világháború idején végzett embermentő munkájáért. — Isten fizesse meg neki!

TANAY FERENC

Alsósági plébános, kerületi esperes, aranyimás áldozópap 1982. április 9-én életének 82. évében csendesesen elhunyt. — A köztisztvisletben álló plébánost április 12-én temették nagy részvétellel az alsósági temetőben.

Karlsruhe-ban élő, 67 éves/182 cm. német állampolgár, szép 3-szobás lakással, nyugdíjjal, káros szenvedélytől mentes özvegyember, keres megértő, hűségeselelettársat. Válaszokat: „Még nem késő” jellegére a Szerkesztőségbe kér.

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

KÖNYVAJÁNLATUNK:

KÖNYVAJÁNLATUNK:	ÖS
Dr. Mátyás, V.: Utazások Erdélyben. (A könyv földrajzi, természetrajzi, történelmi és turisztikai összefoglalót ad Erdélyről.) Orbán, B.: Székelyföld leírása. (Az eredeti 1867-es kiadás hat kötetben való változatlan utánnomása, három kötetbe foglalva, a szerző eddigi kiadatlan jegyzeteivel.)	116.— 1760.—
Siculus, V.: A nemzetek és vallások története Romániában. (A címben felsorolt témák részletes ismertetése a honfoglalástól napjainkig.)	360.—
Szamosközy, I.: Erdély története 1598—1599, 1603. (Eredeti korrajz az erdélyi történelemből, korabeli rajzok és metszetek fényképeivel.)	180.—
Török, S.: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpátmedencében. (A címben szereplő tanulmányokhoz részletes térképmelléletek és táblázatok találhatóak.)	350.—

KAZETTÁN ÉS LEMEZEN KAPHATÓ:

T-340 ÉDE6S HAZÁNK. (Székely himnusz, Átmentem a Királyhágón, Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország, Kraszrahorka büszke vára, Maros vize, stb.) Énekel: Kelemen P. és Rónay I.	
T-341 CSAK EGY NAP A VILÁG. (Valahol Oroszországban, Kívül a kaszárnyán, Jóska leltem, Nyitva van a... stb.) Énekel: Kalmár P., Kelemen P., Sebő M.	
H-548 HALÁLOS TAVASZ. (Legszebb szó, Gyűlölöm a vadvirágos rétet, Tábort levelezőlap, Miért szeretlek, Honvág, Egy szál akác, stb.) Énekel: Karády Katalin.	
H-525 KALMÁR PÁL LEMEZE. (Édesanyám is volt nekem, Azt beszélnek tefelőd, Ha meghalok csillag leszek, Libamáj, kacsmáj, stb.) Kísér: Bura S. és Magyar I. és zenekara.	
SLPX 17639 BARACKNYILÁS IDEJÉN. (Gyere ülj kedves mellém, Álltam a hídon, Elfeledtek szép lassan téged, Baracknyilás idején, stb.) Énekel: Korda Gy., Záray M., Vámosi J., Szécsi P.	
A hanglemez ára 130.— öSch., a kazettáké 140.— öSch.	
Üzletünk hétfőn és pénteken 10.00-tól 18.00 óráig, szombaton 10.00-tól 13.00 óráig nyitva tart.	

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete a kastli magyar gimnázium mellett, mengersbergi erdőben tartja 1982. július 24-től augusztus 7-ig nagy

NYÁRI CSERKÉSZTÁBORÁT, melyet idén P. Solymár János emlékének szentelnek. Ugyanakkor a bárnhofi (Kastli) vadászházban kiscserkész tanyázás lesz.

A tábor parancsnoksága örömmel várja a cserkészfiúkat, cserkészleányokat jelentkezését.

Jelenkezni lehet a csapatparancsnoknál és a Európai kerület központjában: D-8 München 81. Oberföhringerstr. 40. - Tel.: (089) 982637/38.

Előzetes híradás

Máriacelli alapításának 825 éves jubileuma alkalmából 1982 szept. 16-tól 30-ig a Máriacelli Bazilikában tíz alkalommal bemutatásra kerül „A zárandoklat” című misztériumjáték. A jubileumi ünnepségek részletes programját még időben közzélni fogjuk. P. Vermund Hochreiter Superior

DIÓSZEGHY TIBOR, hités tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

KÉRDEZZEN — FELELEK

Azonnali hatállyal küldhet a nagy Quelle Katalógusból ajándékot Magyarországra vagy Erdélybe. A vámmal járó adminisztrációt, valamint a pontos leszállítást a „QUELLE INTERNATIONAL UNGARN SERVICE” garantálja. Felvilágosítást minden időben ad: TH. PAPA Vertreterin der QUELLE INTERNATIONAL 7032 Sindelfingen, Maichinger Str. 16. Tel.: 07031 — 801568.

Volt MET-olvasóink figyelmébe! Mivel a MET anyagi okokból szünetel, helyette az „Életünk”-et küldjük szíves tájékoztatásul.

Megjelent! Megjelent!

Mindszenty József: HIRDETTEM AZ IGÉT

Pásztorlevelek, szentbeszédgyűjteménye (1944—1975). Válogatta és a bevezető tanulmányt írta Közi Horváth József. — A 300 oldalas vászonkötésű könyv ára 25.— DM vagy 12.— \$.

Megrendelhető Európában: „Életünk” Redakción, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81; az összes magyar lelkészeknél és Máriacellben. Az USA-ban: Hungarian School Care Club (Papp Gábor), 16403 Southland Ave., Cleveland 44111; — Katolikus Magyarok Vasárnapja, 1739 Mahoning Ave., Youngstown, Ohio, 44509.

Takács Fleisch & Wurstwarenbetrieb GmbH, 7000 Stuttgart, Dorotheenstr. 4. MARKTHALLE, Stand Nr. 74-76. Telefon: (0711) 243 104.

Magyar és jugo. különlegességek Szállítási árak: DM

1 kg Friss kolbász	16.—
1 kg Füstölt kolbász	18.—
1 kg Száraz kolbász	20.—
1 kg Papr. szalonna	13.—
1 kg Füstölt oldalas	13.—
1 kg Disznósajt	12.—
1 kg Májás-rizses	11.—
1 kg Véres-rizses	11.—
1 kg Füstölt debreceni	17.—
1 kg Fehér szalonna	10.—
1 kg Bácskai májas	12.—
1 kg Finom sonka	20.—

Jobbízú a TAKÁCS-árú! Saját készítmények!

Nettóárak; a szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

KERESÉS

Benedek (Bonta) Endre László, keresi nővérét: Bonta Mariettát, szül. Bp. 1940. aug. 14, apja Endre, anyja Wiedmann Klára. Címe Budapesten: Krisztina krt. 143. volt. — Ha valaki tud róla, értesítse fivérét: Benedek László, Budapest 1073/VII. Osváth-u. 9. I. em. 5.

HIRDETÉSEK

Diplomás ápolónő, 33-éves, r. kat., csinosnak mondott, a német nyelv gyakorlása és megfelelő kapcsolat teremtése, házasság céljából, keresi művelt, káros szenvedélyektől mentes férfi ismeretséget. — Cím: Hegedüs Klára, H-1525 Budapest 114, Poste restante.

Férjhezmenne 26-éves jómegjelenésű orvosnő, magyar származású, hozzáillő diplomás, 176 cm-nél magasabb fiatalemberhez. — Válaszokat „Családszerető” jelígre a Kiadóba kérek.

Mélyen vallásos, diplomás, 47-éves, 172 cm. magas nő, férjhezmenne hasonló adottságú férfihez. Válaszokat: „Buzakalász” jelígre a Kiadóba kérek.

NSZK-ban élő 27-éves fiatalember barátokat és levelezőpartnereket keres. — Cím: Csomós János. 7000 Stuttgart-Kaltental, Böblinger Str. 464/b.

Magángyűjteményből — magyar és német festőművészekről — eredeti, régi olajfestmények eladók. - Tel.: (089) 308 42 08.

Pozsony a várral, olajfestmény a 19. század elejéről, 79x64 cm., eredeti antik kerettel Sfr. 4.000-ért eladó. Érdeklődéseket „Művészet” jelígre a Szerkesztőségbe kérek.

EGYDÜLLÉT? SZÁMOLJA FEL!

Magyarok, nők és férfiak ezrei élnek magányosan szerte a nagyvilágban. Ne kerülje el a nagy találkozást, ami egy életre szóló boldogságot jelenthet! Diszkrét házasságközvetítés. — Írja meg korát, magasságát és foglalkozását! Díjtalan információt azonnal küldünk.

Institut „DEMAIN” Kelemen Gábor Maastrichter Str. 20 - D-5000 Köln 1.

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szépfkiallítású, egészvászonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúltra 10.— \$ + postaköltség. Rendelje meg az „Életünk” címén!

RUPP LÁSZLÓ hités törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. — Postfach 162. D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2 Telefon (089) 19-63-93 DM

Alföldi Olaszrizling	5.10
Alföldi Kékfrankos	5.10
Abasári Rizling	6.15
Debrői Hárslevelű	6.15
Badacsonyi Kéknyelű	6.50
Badacsonyi Szürkebarát	6.60
Soproni Kékfrankos	6.40
Villányi Burgundi	6.60
Hajó Cabernet	6.50
Boglári Olasz Rizling	5.95
Boglári Kékfrankos	5.95
Boglári Cabernet — rosé	5.95
Tokaji Aszú 4 puttonyos	13.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	11.50
Vilmos körtepálinka	23.50
Császárkörte	18.50
Kecskeméti barackpálinka	25.—
Hasas barackpálinka	23.—
Cseresznye pálinka	23.—
Szilva pálinka	21.—
Kosher szilvapálinka	29.—
Hubertus	18.50
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	26.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.50
Pick szalámi kg.	24.—
Csabai kg.	21.50
Gyulai kg.	20.—
Süli Debreceni kg.	15.—
Süli kolbász kg.	16.—
Kalocsai tarhonya 1/2 kg.	3.10
Nagykockatészta 1/2 kg.	3.40
Lebbencs 1/2 kg.	3.40
Kiskocka, cérnametelt 100 gr.	—80
Paprika káposztával 700 gr.	4.40
Bogyiszlói paprika (erős) 700 gr.	4.10
Hegyes paprika csipős 700 gr.	4.40
Hegyes paprika kevésbé csipős	4.40
Házi kolbász kg.	18.50
Disznósajt kg.	12.50
Véres-májás hunka a téli időszakban	12.50

Üvegárut is szállítunk!

Meghazasodna Nürnbergben lakó 40-éves dolgozó férfi, német állampolgár. Szimpátia esetén augusztusban három hétig Magyarországon együtt nyaralhatnánk. Válaszokat „Budapest” jelígre a Kiadóba kérek.

Évek óta az N. Sz. K.-ban — Freiburgban — élő 64-éves német állampolgár, szépen berendezett kétszobás lakással, jó nyugdíjjal, megismerkedne egy őszinte, egyszerű, jószívű asszonnyal házasság céljából, akivel hátralévő éveit megértő szeretetben leélhetné és nem lenne többé magányos. Válaszokat kér „Muskátlí” jelígre a Szerkesztőségbe.

Jó hatvanas, 175 cm., jóalakú (nem kövér), tevékeny nyugdíjas, vallásos, vízisport-termeszketkedve magyar férfi keres hasonló hobikkal (téli öt hónapot délen élünk!) csinos kizárólag értelmiségi (legalább érettségizett) magyar nőt élettársul. — Fényképes válaszokat tel. számmal „Rajnavicéki” jelígre a Kiadóba kér.

Háztelek most épülő gyógy- és melegfürdő mellett Jennersdorf, Burgenlandban eladó. Érdeklődni: Jobbágy Attilánál, „Sternen” CH-8128 Hinieregg / Zürich. Tel.: 01/984 01 03.

MAGYAR

ÉLELMISZER NAGYKERESKEDÉS

kiszolgál Svájc, ill. Nyugat-Európa területén élelmiszerüzleteket, vendéglőket, penziókat.

Kérje árjegyzékünket!

PÁNCZÉL

CH-3098 Köniz, Wiesenstr. 6.

Tel.: (031) 53-17-55.

100 ÉV UTÁN ISMÉT MEGJELNIK

DM

ORBÁN BALÁZS: A SZÉKELYFÖLD LEIRÁSA Ilyés Elemér bevezetőjével, 3 vaskos kötetben, vászonköt. arany ny. nagyméret, gyönyörű kiadás DM 250.— (A fenti mű eddig csak árveréseken csillagászati áron volt megvásárolható.)

A világon megjelent minden jelentős magyar könyv és hanglezem raktáron!

László Gy.: 50 Rajz a Honfoglalókról 29.—
László Gyula: A Honfoglaló magyar népélete 1945-ös kiadás másolata 40.—
Badiny Jós: Káldeától Ister-Gamig II. 47.—
Gábor Á.: Az embertől keletre, Évszázados emberek, Szögletes szabadság 1 drb. ára 30.—
Kenedi J.: Tiéd az ország, magadnak építet 12.—
Lakatos Géza volt miniszterelnök: Ahogy én láttam 27.—
Szombathelyi Ferenc: Visszaemlékezések 16.—
Bibó István összegyűjtött munkái I. 51.—
Simonffy A.: Kompország katonái 16.—
Moldova: Elhúzódo szüzesség 20.—
Claire Kenneth: Randevű Rómában, Éjszaka Kairóban, Neonfény, Holdfény Hawaiban, Május Mannhatenben stb. 1 db. 30.—
Zilahy L.: Halálos tavasz 28.—

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Külföldi és hazai látogatókat szeretettel várjuk. Augusztus hónapban szabadságon vagyunk.

MUSICA HUNGARICA - Rümmanstr. 4. 8 München 40. Tel.: (089) 30 50 43

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét. — Pásztorlevelek, szentbeszéd (1944—1975). — 300 oldal, vászonköt. DM 25.— vagy \$ 12.—

Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 old. vászon köt. DM 32.— \$ 15.—

Kardinal Mindszenty: Erinnerung 4. kiad. vász. köt. DM 40.— \$ 22.—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. DM 6.— \$ 4.—

Az Irodalom Világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old. vászon köt. DM 15.— \$ 10.—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 46 képpel, ebből 32 színes. DM 12.— \$ 6.—
Légiszállításnál + portóköltség.

Megrendelhetők: az „Életünk” kiadóhivatalánál, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81, W. Germany.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészség.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*
Redaktion und Herausgeber,
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81. Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légipostával 25.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

NEMZETŐR KÖNYVEK

DM

Gombos Gyula: Igazmondók 20.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsoport I. 30.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsoport II. 582 old. Oroszból fordította Szenté I. 30.—
Fehérvári István: Börtönvilág Magyarországon, füzve 21.—
Közi Horváth József: Magyarország és kereszténység 56-ban 6.—
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve 12.—
Tollas Tibor: Évgyűrűk (versek) vászonkötésben 15.—
Tollas Tibor verses magnokazettája 15.—
Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 90.—
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, 8 München 50. Ferchenbachstr. 88. címen.

Juhász László új könyve

A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG — Magyar rabok idegenben —
Nemzetőr kiadás, 200 oldal illusztrálva. Ára 25.— DM, vagy 12.— \$. Befizetés a szerző címére: J. L. Bülowstr. 10. D-8000 München 80.

Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvégez — színvonalas magyarországi társasutazásokat — STUDIEN-REISEN — szervez
Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1. Telefon: 07541 / 71391

Gyorsan, jól és mégis olcsón fordít és hitelesít a német állam elismert tolmácsa és fordítója: August Lévai, Lehnsgrund 38, 4300 Essen 1. Telefon: 0201 / 711-582.

MAGYAR HENTES — VIKTOR PAL
Lerchenstrasse 29. D-7063 Welzheim
Telefon: 07182 / 67 36

1 kg. Kolbász, füstölt	16.—
1 kg. Kolbász, friss, sütni és grilleznivaló	15.—
1 kg. Debreceni	16.—
1 kg. Disznósajt, csipős	10.—
1 kg. Disznósajt, gyomorban, füstölt	12.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Balkán füstölt véres	10.—
1 kg. Hurka, sütnivaló, rizsával, vérrrel vagy vér nélkül	10.—
1 kg. Fokhagymás sonkaszalámi	16.—
1 kg. Paprikás Puszta-Szalámi	16.—
1 kg. Lengyelsonkaszalámi (90 % soványhús)	20.—
1 kg. Főtt-tokapaprikás szalonna	12.—
1 kg. Angolszalonna	20.—
1 kg. Hasaalja szalonna, magyarosan	12.—
1 kg. Hátsó sonka, füstölt,	20.—
1 kg. Fehér sós-szalonna (vastag)	10.—
1 kg. Paprikás Lengyel Kolbász	12.—
1 kg. Orig. Pick- vagy Herz-szalámi	26.—
1 kg. Orig. Szegedi Paprikás-szalámi	26.—

Minden árut légmentes csomagolásban utánvétellel szállítok.